ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਬੋਰਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.
ਬਾਰੇ ਆਮ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ
ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਐਫ.ਏ.ਕਿਊ.)

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS (FAQ) ON GST

ਭੂਮਿਕਾ

ਉੱਤਰ. 101ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 8 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ 15 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. – ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਸੁਧਾਰ ਦੀ 01 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ–ਨਾਲ ਵਪਾਰ/ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਕਾਰਜ–ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਬੋਰਡ ਅਧੀਨ ਅਸਿੱਧੀ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਰਬਉੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਨ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਆੱਫ਼ ਕਸਟਮਜ਼, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਨਾਰਕੌਟਿਕਸ' (NACEN - ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ.) ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਗਭਗ 60,000 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਵੇ, ਤਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ। ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫ਼ੀਲਡ ਆੱਫ਼ੀਸਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ 2,000 ਟਰੇਨਰਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਵਰੇਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲਾਸ–ਰੂਮ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਟੂਲਜ਼ (ਔਜ਼ਾਰਾਂ) – ਜਿਵੇਂ ਅਸਲ ਕਲਾਸ–ਰੂਮਜ਼ ਤੇ ਈ–ਲਰਨਿੰਗ ਮੌਡਿਯੂਲਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਉਲੀਕ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਨੇ 'ਆਮ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ' (ਐਫ਼.ਏ.ਕਿਊ.) ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਕਲਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਇਹ ਸੰਕਲਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ

ਮਦਦ ਲਈ ਇੱਕ 'ਟਰੇਨਿੰਗ ਟੂਲ' ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

ਇਹ 'ਆਮ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ' ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਦੇ ਜਤਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੇਰੀਆਂ ਸ਼ੁਭ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ 24 ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਐਫ਼.ਏ.ਕਿਊ. ਸੰਕਲਨ; ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਵਪਾਰ/ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਟੂਲ ਬਣੇਗਾ। ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਇਸ ਐਫ਼.ਏ.ਕਿਊ. ਦੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੇ ਸੰਸਕਰਨ ਵੀ ਲਿਆਏਗੀ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

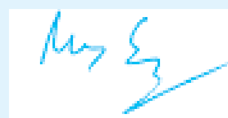

ਨਜੀਬ ਸ਼ਾਹ
ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ.

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

1. 3
2. ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟ 19
3. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ 27
4. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਖੇਤਰ 45
5. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ 53
6. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੱਲ-ਨਿਰਧਾਰਣ 59
7. ਟੈਕਸ ਦਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ 65
8. ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੱਮਰਸ 77
9. ਜੌਬ-ਵਰਕ 85
10. ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 91
11. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 105
12. ਰਿਟਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਮੇਲਣਾ 113
13. ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਅੱਡਿਟ 125
14. ਰੀਫ਼ੰਡਜ਼ 137
15. ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੀਕਵਰੀ 145
16. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ, ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ 155
17. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ 165
18. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ 175
19. ਨਿਰੀਖਣ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ 187
20. ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ 211
21. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ 227
22. ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ 233
23. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਫ਼ਰੰਟ-ਐੱਡ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 243
24. ਅਸਥਾਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼) 261

ਤਿਆਰਕਰਤਾ: *ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਮਤਾ, ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਨਾਇਰ, ਇਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਸੀ.ਈ.ਐਸ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਮੁੰਬਈ; ਸ੍ਰੀ ਸਮੀਰ ਬਜਾਜ, ਵਧੀਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ., ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ*

ਸਮੀਖਿਆਕਾਰ: *ਸ/ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਕੇ. ਮੋਹੰਤੀ, ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. (ਅਧਿਆਇ 1); ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ,ਡੀ.ਸੀ. (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.), ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪਾੱਲਿਸੀ ਵਿੰਗ, ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. (ਅਧਿਆਇ 2), ਡਾ. ਪੀ.ਡੀ. ਵਾਘੇਲਾ, ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ., ਗੁਜਰਾਤ (ਅਧਿਆਇ 3 ਤੇ 7); ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਪੀ. ਨਗੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰ ਏ.ਡੀ.ਜੀ., ਡੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਈ.ਆਈ., ਬੈਂਗਲੁਰੂ (ਅਧਿਆਇ 4 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ); ਸ੍ਰੀ ਉਪੇਂਦਰ ਗੁਪਤਾ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. (ਅਧਿਆਇ 8 ਤੋਂ 11 ਤੱਕ); ਸ੍ਰੀ ਰਿਤਵਿਕ ਪਾਂਡੇ, ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ., ਕਰਨਾਟਕ (ਅਧਿਆਇ 12); ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, ਸੀ.ਟੀ.ਡੀ., ਬਿਹਾਰ (ਅਧਿਆਇ 13); ਸ੍ਰੀ ਖ਼ਾਲਿਦ ਅਨਵਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਜੇ.ਸੀ.ਟੀ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (ਅਧਿਆਇ 14 ਅਤੇ 24); ਸ੍ਰੀ ਅਜੇ ਜੈਨ, ਪ੍ਰ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆੱਫ਼ ਕਸਟਮਜ਼, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ (ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ 15); ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਬੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਪ੍ਰ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਅਧਿਆਇ 16); ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਪ੍ਰਿਯ, ਏ.ਡੀ.ਜੀ., ਡੀ.ਜੀ., ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. (ਅਧਿਆਇ 17 ਤੋਂ 20 ਤੱਕ); ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਡੀ. ਲੋਹਾਨੀ, ਸੀ.ਸੀ.ਏਂ., ਫ਼ਰੀਦਾਬਾਦ (ਅਧਿਆਇ 21 ਅਤੇ 22); ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੀ.ਈ.ਓ., ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. (ਅਧਿਆਇ 23).*

'ਆਮ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ' (ਐਫ਼.ਏ.ਕਿਊ.) ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਈ-ਮੇਲ ਪਤੇ ਉੱਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: dg.nacen-cbec@nic.in

ਦਾਅਵਾ-ਤਿਆਗ:

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਾਰੇ ਇਸ ਐਫ਼.ਏ.ਕਿਊ. ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਐਨ.ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਧਾਈ 'ਸੋਰਸ ਟਰੇਨਰਜ਼' ਵੱਲੋਂ ਜੂਨ, 2016 'ਚ ਪਬਲਿਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ' ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਐਫ਼.ਏ.ਕਿਊ. ਕੇਵਲ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੰਤਵ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਆਮ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾੱਅ' ਵੇਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ

1. ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. – ਗੁਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ) ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਉੱਤੇ ਟਿਕਾਣਾ ਆਧਾਰਤ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ; ਭਾਵ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਖਪਤ ਤੱਕ – ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਮੇਤ, ਸੈਟਆੱਫ਼ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ (ਵੈਲਿਊ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਅੰਤਿਮ ਖਪਤਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਝੱਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਖਪਤ ਉੱਤੇ ਟਿਕਾਣਾ ਆਧਾਰਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਖਪਤ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕਿਹੜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗਾ:

(i) ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਸੂਲੇ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਟੈਕਸ:

- *ੳ. ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ (ਉਤਪਾਦ ਟੈਕਸ)*
- *ਅ. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀਜ਼ (ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਪਖਾਨਾ ਤਿਆਰੀਆਂ)*
- *ੲ. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਡਿਊਟੀਜ਼ (ਵਿਸ਼ੇਸ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਮਾਲ)*

ਸ. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਡਿਊਟੀਜ਼ (ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਉਤਪਾਦ)

ਹ. ਵਧੀਕ ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀਜ਼ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਕ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਧੀਕ ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀ (ਐਸ.ਏ.ਡੀ.)

ਖ. ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ

ਗ. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਚਾਰਜਸ ਅਤੇ ਸੈੱਸਜ਼ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ

(ii) ਸੂਬਾਈ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

ੳ. ਸੂਬਾਈ ਵੈਟ

ਅ. ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ

ੲ. ਲਗਜ਼ਰੀ ਟੈਕਸ

ਸ. ਦਾਖ਼ਲਾ ਟੈਕਸ (ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ)

ਹ. ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਦਿਲ-ਪਰਚਾਵਾ ਟੈਕਸ (ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਕ. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ

ਖ. ਖ਼ਰੀਦ ਟੈਕਸ

ਗ. ਲੱਾਟਰੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਜੂਏਬਾਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ

ਘ. ਸੂਬਾਈ ਸਰਚਾਰਜਸ ਅਤੇ ਸੈੱਸਜ਼ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਹੇ ਹਨ

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ; ਕੇਂਦਰ, ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸਾਂ, ਸੈੱਸਜ਼ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਨ?

ਉੱਤਰ. ਵਿਭਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ, ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਟੈਕਸ-ਵਸੂਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

(i) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਲੇਵੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਮਾਲ (ਵਸਤਾਂ) ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਚਾਹੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ।

(ii) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਲੇਵੀਆਂ; ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਲੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ/ਨਿਰਮਾਣ/ਮਾਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣ;

(iii) ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਨਿਰਪੱਖਤਾ (ਰੈਵੇਨਿਊ ਫ਼ੇਅਰਨੈੱਸ) ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਅਲਕੋਹਲ, ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕੱਚਾ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ, ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ (ਪੈਟਰੋਲ), ਉੱਚ ਰਫ਼ਤਾਰ ਡੀਜ਼ਲ, ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਤੇ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਟਰਬਾਈਨ ਈਂਧਨ ਤੇ ਬਿਜਲੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ (ਵੈਟ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਏ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਤਮਾਕੂ ਅਤੇ ਤਮਾਕੂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਰਹੇਗੀ ?

ਉੱਤਰ. ਤਮਾਕੂ ਅਤੇ ਤਮਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਹਰਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸਾਂਝੇ ਟੈਕਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਰਨਗੇ। ਇੱਕੋ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਾਲ ਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਸੰਗਠਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਦੂਹਰਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਿਉਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਾਜਬ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀਆਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਹਰਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਹੀ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕਿਹੜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖੇਗੀ ?

ਉੱਤਰ. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖੇਗੀ, ਜਦ ਕਿ ਸਬੰਧ ਸੂਬੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਵੇਲੇ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਸਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਲਗਭਗ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ (ਅਲਕੋਹਲ ਯੁਕਤ ਸ਼ਰਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ, ਅਫ਼ੀਮ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ (ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਹੀ ਸੇਵਾ (ਸਰਵਿਸ) ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਕਿ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵਾਰੀ 'ਚ ਇਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਸਕਣ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ 'ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵੀਂ ਸੋਧ) ਕਾਨੂੰਨ, 2016' ਰਾਹੀਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 246ਏ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਉੱਤੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ (ਉਸੇ ਵੇਲੇ) ਕੇਂਦਰੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਕਿਵੇਂ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ (ਮਾਲ) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ (ਘੱਟ) ਹਨ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਹਰੇਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਉਸੇ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ – ਇਹ ਗੱਲ ਸੂਬਾਈ ਵੈਟ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਨਵੈਟ (CENVAT) ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ; ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੇਵਲ ਤਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ।

ਉਦਾਹਰਨ 1: ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਨ ਲਵੋ ਕਿ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਦਰ 10% ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਦਰ 10% ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਸਟੀਲ (ਇਸਪਾਤ) ਥੋਕ ਡੀਲਰ, ਮੰਨ ਲਵੋ, 100 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਛੜਾਂ ਅਤੇ ਰੌਡਜ਼ ਉਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡੀਲਰ ਇਸ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਆਧਾਰ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਰੁਪਏ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ 10 ਰੁਪਏ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭਾਗ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 20 ਰੁਪਏ (10 ਰੁਪਏ + 10 ਰੁਪਏ) ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ (ਮੰਨ ਲਵੋ, ਇਨਪੁਟਸ) ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਇਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੈੱਟ-ਆੱਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦ ਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਨ 2: ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਨ ਲਵੋ ਕਿ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. 10% ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. 10% ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਏਜੰਸੀ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ, ਮੰਨ ਲਵੋ 100 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਥਿਤ ਸਾਬਣ

ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਧਾਰ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ 10 ਰੁਪਏ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 10 ਰੁਪਏ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵੀ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦ ਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭਾਗ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 20 ਰੁਪਏ (10 ਰੁਪਏ + 10 ਰੁਪਏ) ਨਕਦ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖ਼ਰੀਦ (ਮੰਨ ਲਵੋ ਇਨਪੁਟਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਉਪਕਰਨ, ਇੱਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ) ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਉੱਤੇ ਬਣਦੀ ਇਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੈੱਟ-ਆੱਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖ਼ਰੀਦ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਕੇਵਲ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦ ਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਹੀ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਮਿਲਣਗੇ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਬਲੇ-ਪੜਾਅ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਸੈੱਟ-ਆੱਫ਼ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਨਾਲ 'ਕਾਸਕੇਡਿੰਗ' (ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਕਈ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘਟਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਕੁੱਲ ਟੈਕਸ ਬੋਝ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਗਭਗ 25%-30% ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਉਤਪਾਦ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ/ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਵੀ ਬਣਨਗੇ ਭਾਵ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਖਲੋਣ ਜੋਗੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਆਧਾਰ ਵਧਣ, ਵਪਾਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵਧਣ

ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ 'ਚ, ਇਹ ਟੈਕਸ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਸੰਗਠਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 269ਏ ਅਧੀਨ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਗੁੱਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੌਂਸਲ' ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੌਣ ਲਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ (ਜੋ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਗੇ), ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਲ) ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤ/ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨਗੇ:

(i) ਕੇਂਦਰ, ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ, ਸੈੱਸਜ਼ ਤੇ ਸਰਚਾਰਜਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) ਉਹ ਮਾਲ (ਵਸਤਾਂ) ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(iii) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਕੱਚੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ, ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਡੀਜ਼ਲ, ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ), ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਤੇ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਟਰਬਾਈਨ ਈਂਧਨ;

(iv) ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ, ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਭਾਗਬੰਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(v) ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੀਮਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(vi) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਬੈਂਡਜ਼ ਨਾਲ ਫ਼ਲੋਰ ਦਰਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਾਂ;

(vii) ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਜਾਂ ਤਬਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਕ ਸਰੋਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰ ਜਾਂ ਦਰਾਂ;

(viii) ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬਿਆਂ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ; ਅਤੇ

(ix) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵੀਂ ਸੋਧ) ਕਾਨੂੰਨ, 2016 ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਆਪਣੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਇੱਕਸੁਰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕਸੁਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਿਵੇਂ ਲਏ ਜਾਣਗੇ?

ਉੱਤਰ. ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵੀਂ ਸੋਧ) ਕਾਨੂੰਨ, 2016 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਹਰੇਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 3/4 ਵਜ਼ਨੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੋਟ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ 1/3 ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪਾਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਪਈਆਂ ਕੁੱਲ ਵੋਟਾਂ ਦਾ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅੱਧ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਕੋਰਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਕੌਣ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ, ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਛੋਟ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਭਾਵ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਾ ਵੀ ਉਲੰਘਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਕੋ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਕੀ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਉੱਤੇ (10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ) ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਛੋਟ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਲ ਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਭਾਵ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ

ਹੋਵੇਗਾ)। ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਰਬ-ਹਿੰਦ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਕਿਮ ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ (5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਕੋਲ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਐਚ.ਐਸ.ਐਨ. (ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਇੱਕਸੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ – ਹਾਰਮੋਨਾਇਜ਼ਡ ਸਿਸਟਮ ਆੱਫ਼ ਨੋਮੈਨਕਲੇਚਰ) ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਟੈਕਸਦਾਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ 1.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਹ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਕੋਡ ਵਰਤਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਉਹ 4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ 1.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਵਿੱਚ ਐਚ.ਐਸ.ਐਨ. ਕੋਡ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ, 'ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਕੋਡ' (ਐਸ.ਏ.ਸੀ.) ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਾਮਦਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਲੱਗਣਾ, ਟਿਕਾਣਾ (ਡੈਸਟੀਨੇਸ਼ਨ) ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ ਸੂਬੇ ਕੋਲ ਇਕੱਠੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਦਰਾਮਦੀ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਸੈੱਟ-ਆੱਫ਼ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਬਰਾਮਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਬਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ 'ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਡ ਸਪਲਾਈਜ਼' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਂਞ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਾਭ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਲਈ ਰੀਫ਼ੰਡ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ (50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਤੱਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲੇਵੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੀ ਫ਼ਲੋਰ (ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਦਰ (1%) ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲੇਵੀ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਕੀ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਵੈਕਲਪਿਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ?

ਉੱਤਰ. ਵੈਕਲਪਿਕ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਗੁੱਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਨੈੱਟਵਰਕ' (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ.)। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨਾਂਅ ਦਾ ਇੱਕ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਹਨ'; ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਟੈਕਸ ਦਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਆਈ.ਟੀ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਾਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ: (i) ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣਾ; (ii) ਰਿਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਫ਼ਾਰਵਰਡ ਕਰਨਾ; (iii) ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ; (iv) ਬੈਂਕਿੰਗ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲਣਾ; (v) ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਐਮ.ਆਈ.ਐਸ. ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ; (vi) ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਇਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (vii) ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਮੇਲਣ, ਰਿਵਰਸਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੀਕਲੇਮ ਲਈ ਮੈਚਿੰਗ ਇੰਜਣ ਚਲਾਉਣਾ।

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇੱਥ ਸਾਂਝਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਭੁਗਤਾਨ, ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਈ.ਐਸ./ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ.; ਵਰਤਮਾਨ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆਈ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਜੀ.ਐਸ. ਪੋਰਟਲ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਗਠਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. 19 ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਮੱਡਲ 11 ਸੂਬੇ) ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਔਡਿਟ, ਰੀਫ਼ੰਡ, ਅਪੀਲ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਬੈਕ-ਐੱਡ ਮਾਡਿਯੂਲਜ਼ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਮੱਡਲ 1 ਸੂਬੇ (15 ਸੂਬੇ) ਆਪਣੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬੈਕ-ਐੱਡ ਸਿਸਟਮ ਖ਼ੁਦ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੈਕ-ਐੱਡ ਸਿਸਟਮਜ਼ ਦਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਫ਼ਰੰਟ-ਐੱਡ ਸਿਟਮ ਨਾਲ ਗਠਨ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਵਿਘਨ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ?

ਉੱਤਰ. ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵੀਂ ਸੋਧ) ਕਾਨੂੰਨ, 2016 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਗੁੱਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੌਂਸਲ' ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ -

(ੳ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ; ਜਾਂ

(ਅ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾਂ ਸੂਬੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੂਬੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ; ਜਾਂ

(ੲ) ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ,

ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ/ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਸ਼ਕਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵਾਜਬ ਕਾਨੂੰਨ (ਕੇਂਦਰੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਿਲ, ਸੰਗਠਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਿਲ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਿਲਜ਼) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਕ ਸੋਧ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਸ ਲਈ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮੱਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਬਹੁਮੱਤ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਕੇਵਲ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟ

2. ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ?

ਉੱਤਰ: ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 246ਏ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ (101ਵੀਂ ਸੋਧ) ਕਾਨੂੰਨ, 2016 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਨੁਛੇਦ 269ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਛੇਦ 246ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ਮਾਲ ਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਅੀ. ਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲੱਗੇਗਾ। ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ; ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 7(1) ਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1) ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ਨਹੀਂ, ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸਤਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਕੀ ਉਲਝਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ?

ਉੱਤਰ: ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦੀ ਘੜੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਖ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟੈਕਸ-ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ: ਨਹੀਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੱਕ ਘੜੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਹ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵੀ ਜੀ.ਐਸ.ਅੀ. ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ, ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਹੜੇ ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਕੌਣ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ 3 ਵਪਾਰਕ ਵਰਟੀਕਲ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਲਈ ਕੇਵਲ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰ ਵਰਟੀਕਲਜ਼/ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੇ ਇੱਕੋ ਪੈਨ (PAN) ਨਾਲ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਇਸੇ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਛੋਟ) ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਜੇ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਗਾਹਕ, ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਖ਼ਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪੋਜ਼ਸ਼ੀਨ ਸਕੀਮ ਸਪਲਾਇਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਕੀ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸਪਲਾਇਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਕੀ ਸੀਮਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸੀਮਾ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 'ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਨੁਛੇਦ 2(6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸਾਰੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ (ਟੈਕਸਯੋਗ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ + ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਸਪਲਾਈਜ਼ + ਬਰਾਮਦਾਂ) ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ, ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ + ਇੱਕੋ ਪੈਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੰਡਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ ਜੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਹੜਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 8(3))।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਰ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 1%

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਜਦੋਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੁੱਚੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਟੈਕਸ/ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਛੋਟ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹ ਮਾਲ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਛੋਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 11 ਵਿੱਚ ਮਾਲ/ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਕੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ ਭਾਵ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਰਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟ ਵਾਪਰਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਗੁਆਚੇ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋਏ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਛੇਦ (ਸੈਕਸ਼ਨ) 11 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮਾਤਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਘੱਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਕੀ ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਰੱਥ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ, ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 10 ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਲਾਭ ਮਿਲਣਗੇ:

- *ਮਾਲ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ*
- *ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬਣਦੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।*
- *ਆਪਣੇ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ (ਕਲੇਮ) ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਿਤੀ; ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤੈਅ ਹੋਣ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਿਤੀ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਪਣੇ-ਆਪ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਜੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕਿਤੇ ਲੰਘ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਤਦ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਿਤੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਮੱਾਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਕੋਈ ਵੀ ਸਪਲਾਇਰ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਤ ਵਰਗ ਇਸ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ (ਅਨੁਛੇਦ 9(1) ਅਨੁਸਾਰ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(6) ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

- *(i) ਸਾਰੀਆਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼,*
- *(ii) ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਅਤੇ*
- *(iii) ਵਸਤਾਂ/ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸੇ ਪੈਨ (PAN) ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬਰਾਮਦ*

ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਰਬ-ਭਾਰਤੀ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ

ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 3 ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ:

- ੳ) ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ (ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ) ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ;
- ਅ) ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਭਾਵ ਕਦੀ-ਕਦਾਈਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ;
- ੲ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;
- ਸ) ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ;
- ਹ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 37 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਵਸ਼ਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
- ਕ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ;
- ਖ) ਇਨਪੁਟ (ਆਗਤ) ਸੇਵਾ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰ;
- ਗ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਬ੍ਰਾਂਡੇਡ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕਾਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ
- ਘ) ਹਰੇਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕਾਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ;

ਙ) *ਇੱਕ ਐਗਰੀਗੇਟਰ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨਾਮ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਨਾਮ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ*

ਚ) *ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ 30 ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ/ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਭਿੰਨ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਪੈਨ' ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਇੱਕੋ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਹਰੇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਉਸ ਸੂਬੇ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (1) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਰਟੀਕਲਜ਼ (ਢਾਂਚੇ) ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (2) ਦੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਪਾਰਕ ਵਰਟੀਕਲਜ਼ ਹਨ, ਉਹ ਹਰੇਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਰਟੀਕਲ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਲਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਉੱਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚੀ 3 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ 'ਸਥਾਈ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ' (ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ ਭਾਵ 'ਪੈਨ') ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਆਦਰਸ਼ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ (ਸੈਕਸ਼ਨ) 19 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਸਤੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਹਿਤ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ 1961 (1961 ਦਾ 43) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ 'ਪੈਨ' (ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ) ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਂਞ, ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(4ਏ) ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ 'ਪੈਨ' ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਕੀ ਵਿਭਾਗ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਤੇ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰੰਭ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਉੱਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (5) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਯੋਗ ਤੇ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੀ ਕੋਈ ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਉੱਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਆਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ, ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਉੱਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ 'ਯੂਨੀਕ ਆਇਡੈਂਟਿਟੀ ਨੰਬਰ' (ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਨੰਬਰ) ਲਈ ਆਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 'ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਥਾਈ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਪੱਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ (ਸਰੈਂਡਰ), ਰੱਦ, ਮੁਲਤਵੀ ਜਾਂ ਮਨਸੂਖ਼ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (ਯੂ.ਐਨ.) ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਰਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ 'ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਨੰਬਰ' (ਯੂ.ਆਈ.ਐਨ.) ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਰਣਿਤ ਆਈ.ਡੀ. ਭਾਵ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕਸਮਾਨ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਯੂ.ਆਈ.ਐਨ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਲਈ ਦਾਅਵਾ (ਕਲੇਮ) ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੇਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਉੱਤੇ ਯੂ.ਆਈ.ਐਨ. ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ (ਬੀ2ਬੀ) ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨੂੰ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸਬੰਧਤ ਸੂਬਾਈ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਜ਼/ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਯੂਨੀਕ ਆਇਡੈਂਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ' (ਆਈ.ਡੀ.) ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮਾਲ ਦੀ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ (ਇੰਝ ਉਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ) ਪਰ ਉਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ (ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ) ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(21) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦੀ-ਕਦਾਈਂ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਦੀ-ਕਦਾਈਂ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(69) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਕਿਸੇ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ-ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ 'ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ' ਜਾਂ 'ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ' ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ (ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ)

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਵਰਣਿਤ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਰਣਿਤ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਕੀ ਕਿਸੇ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਐਡਵਾਂਸ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਉਂਝ ਇੱਕ ਆਮ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਓਨੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਟੈਕਸ ਐਡਵਾਂਸ (ਅਗਾਊਂ) ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਜਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੰਨੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੰਨੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਮੁਢਲੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਰਾਸ਼ੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਆਦ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਕੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 20 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ; ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ, ਉਸ ਢੰਗ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਚਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ,

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪ ਵੀ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਕੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ, ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਖ਼ੁਦ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਿਸਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਕੀ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਮੰਨ ਲਓ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ) ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਭਾਵ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ) (ਸੈਕਸ਼ਨ 21(6)) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਕੀ ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21(2) ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ (ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – ਜਿਵੇਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਨਾ ਭਰਵਾਉਣਾ (ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ) ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਨਾ ਭਰਵਾਉਣਾ (ਇੱਕ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ), ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਂਝ, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ (ਅਨੁਛੇਦ 21(4)) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗ਼ਲਤ-ਬਿਆਨੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਯੋਗ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 21(3).

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27. ਕੀ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 28. ਜੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਰਟੀਕਲਜ਼ ਹਨ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਰਟੀਕਲ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਉਂਝ, ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਰਟੀਕਲਜ਼ ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(2) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 29. ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਕੀ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ' (ਆਗਤ ਸੇਵਾ ਵਿਤਰਕ) ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(56) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਪਲਾਇਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30. ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਇੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 31. ਕੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਕੋਲ ਕਈ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਦਫ਼ਤਰ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਲਈ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 32. ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ (ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ) ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 3)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 33. ਕੀ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਡੀਲਰਜ਼, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼/ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ/ਵੈਟ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲੰਕਣ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਜਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਨੰਬਰ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 34. ਕੀ ਜੌਬ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 43ਏ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 35. ਕੀ ਕਿਸੇ ਜੌਬ ਵਰਕਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜੌਬ ਵਰਕਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਉਸ ਜੌਬ ਵਰਕਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਧੀਕ (ਐਡੀਸ਼ਨਲ) ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 36. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(78) ਅਤੇ 2(75) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 37. ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਈ.ਟੀ. ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਈ.ਟੀ. ਉੱਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ:-

ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਤਿਆਰਕਰਤਾ (ਟੀ.ਆਰ.ਪੀ.): ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ/ਰਿਟਰਨਜ਼ ਆਪ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਟੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਰਣਿਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼/ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਟੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਦਰੁਸਤਗੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਵਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਟੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਂਦਰ (ਫ਼ੈਸਿਲੀਟੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ - ਐਫ਼.ਸੀ.): ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ

ਅਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਤੀ 'ਸਮਰੀ ਸ਼ੀਟ' ਸਮੇਤ ਫ਼ਾਰਮਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਡਿਜੀਟਲਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਫ.ਸੀ. ਦੀ ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਡਾਟਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਟ-ਆਊਟ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਫ.ਸੀ. ਉਸ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਫ.ਸੀ. ਤਦ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸਮਰੀ ਸ਼ੀਟ ਸਕੈਨ ਕਰ ਕੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 38. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਤਾਖਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਕੋਲ ਵੈਧ ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ (ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਡੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ)। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਵੇਂ ਭਾਵ ਵੈਕਲਪਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 39. ਔਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੂਬਾਈ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਤਦ ਉਹ ਪੋਰਟਲ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਵਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 19(9)) ਅਤੇ ਪੋਰਟਲ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 40. ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਔਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤੀ ਬਾਰੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਂਝੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਵਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਗ਼ਲਤੀ ਠੀਕ ਕਰਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਉਸੇ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਅੰਦਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਿਆਦ ਸੱਤ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗੀ)।

ਵਧੀਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਾਜਬ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਸੱਤ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਵਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (10) ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ (ਭਾਵ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ/ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ) ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਭਾਵ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ/ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ) ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 42. ਜਿਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਵੱਲੋਂ ਈ-ਮੇਲ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 43. ਜੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਗਈ, ਤਦ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

=======

ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਖੇਤਰ

4. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਖੇਤਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟਸ ਨੂੰ 'ਸਪਲਾਈ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਈਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. 'ਸਪਲਾਈ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਸਪਲਾਈ' ਦੀ ਮੱਦ ਆਪਣੀ ਦਰਾਮਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ, ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ, ਬਾਰਟਰ, ਵਟਾਂਦਰਾ, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ, ਪੱਟੇ ਭਾਵ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਨਿਬੇੜਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਗਲੇਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ/ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਖ਼ਾਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ 'ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਜੋ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਲਈ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈ ਬਣਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ 'ਸਪਲਾਈ' ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਆਵਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵ:-

(i) *ਮਾਲ (ਵਸਤਾਂ) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ;*

(ii) *ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੈ;*

(iii) *ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਭਾਵ ਅਗਲੇਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;*

(iv) *ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ;*

(v) *ਸਪਲਾਈ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਹੈ; ਅਤੇ*

(vi) *ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 3(1) (ਬੀ)) ਜਾਂ ਬਿਨਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-1 ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਘਟਕਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਫਿਰ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿਉਂ?

ਉੱਤਰ. ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨਾਲ ਕਸਟਮਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ, 1962 ਅਧੀਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੀ ਵਧੀਕ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਸਪਲਾਈਜ਼ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਸਪਲਾਈਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ 1(5) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਂਞ, ਇੱਕੋ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਵੈ-ਸਪਲਾਈਜ਼ ਟੈਕਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਟਾਈਟਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ 'ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ' ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਾਈਟਲ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ II(1) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਬਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾ ਕਿਰਾਇਆ ਖ਼ਰੀਦ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. 'ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਭਾਵ ਅਗਲੇਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸਪਲਾਈ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਪਰੀਖਣ ਵਰਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਭਾਵ ਅਗਲੇਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਂਞ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਰੀਖਣ (ਟੈਸਟ) ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਗਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

1. *ਕੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਉਪਕ੍ਰਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?*
2. *ਕੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਕਸਦਾ ਹੈ?*
3. *ਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਮਾਨਤਾ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਪਾਰਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ?*

4. *ਕੀ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ/ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ?*

ਇਹ ਪਰੀਖਣ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰ ਖ਼ਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰ ਡੀਲਰ ਕੋਲ ਵੇਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ? ਉੱਤਰ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੇਵੋ।

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਵਪਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਅਗਲੇਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੇਲੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਏਅਰ-ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਅਨੁਸੂਚੀ-I (1) ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਿਜੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਲੱਬ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਕਲੱਬ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(17) ਵਿੱਚ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ . 13 ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ (ਇੰਟਰ-ਸਟੇਟ) ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਇੰਟਰਾ-ਸਟੇਟ) ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਅਤੇ 3 ਏ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਇੱਕੋ ਰਾਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਇੰਟਰਾ-ਸਟੇਟ) ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਦ ਉਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ (ਇੰਟਰ-ਸਟੇਟ) ਸਪਲਾਈਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਦਾ ਕੋਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਸੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-II ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ? ਕਿਉਂ?

ਉੱਤਰ. ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-II ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਕੀ ਕਿਰਾਇਆ-ਖ਼ਰੀਦ (ਹਾਇਰ ਪਰਚੇਜ਼) ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ? ਕਿਉਂ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਰਾਇਆ-ਖ਼ਰੀਦ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟਾਈਟਲ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇ।

———

50

ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ

5. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਨੁਕਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਮਾਲ ਦੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ,

(i) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ; ਜਾਂ

(ii) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਜਾਂ

(iii) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਇਰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਾਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ; ਜਾਂ

(iv) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਤਾ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਮਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਪਲਾਈ-ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਪਲਾਈ-ਸਮਾਂ ਹੈ;

ੳ)ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਈ

ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅ) ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਕਾਊਂਟ ਦੇ ਕੋਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਭੇਜੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੀ ਸਮਾਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ 2, 3, 5 ਜਾਂ 6 ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 13 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 12(7) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 13(7) ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਇੰਦਰਾਜ਼ (ਐਂਟਰੀ) ਹੈ, ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਿਟਰਨ ਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯਤ-ਕਾਲੀ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਿਤੀ ਉਸ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਹ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੀ ਸਮਾਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ:

(i) *ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ; ਜਾਂ*

(ii) *ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਨਵੁਆਇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ:

(i) *ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ; ਜਾਂ*

(ii) *ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. 'ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਮੰਨ ਲਵੋ, ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੀ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਪਾਪਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਮੰਨ ਲਵੋ ਕਿ ਅੰਸ਼ਕ ਐਡਵਾਂਸ (ਭੁਗਤਾਨ) ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਫ਼ੁਲ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ:

ੳ) ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ;

ਅ) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

ੲ) ਇਨਵੁਆਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ;

ਸ) ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਬਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਠੇਕੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਈਵੈਂਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ – ਜਿੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਈਵੈਂਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਮੰਨ ਲਵੋ ਕਿ 1 ਜੂਨ, 2017 ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਦਰ ਨੂੰ 18% ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 20% ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਕਿਹੜੀ ਟੈਕਸ ਦਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਵਿੱਚ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਭੁਗਤਾਨ ਜੂਨ 2017 ਵਿੱਚ ਦਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਉੱਤਰ. 18% ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ 1 ਜੂਨ, 2017 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

=======

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ
ਜਾਂ ਮੁੱਲ-ਨਿਰਧਾਰਣ

6. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੱਲ-ਨਿਰਧਾਰਣ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮੁੱਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ' ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕੀਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਰੀਫ਼ੰਡੇਬਲ ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟ, ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਟੌਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੀਮਤ ਹੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ।

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਟੈਕਸਾਂ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕਾ ਕੀਮਤ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਠੇਕਾ (ਕੰਟਰੈਕਟ) ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ' (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ ਵੈਲਿਯੂ) ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਆਧਾਰ ਉਹੀ ਹੈ।

ਉਂਝ, ਜਦੋਂ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਜਿਹੇ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਤਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਅਨੁਛੇਦ 15(4) ਅਧੀਨ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਭਾਵ ਜਿੱਥੇ ਦੇਣਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਤੱਤ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਨੁਛੇਦ 15(4) ਅਧੀਨ ਨਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 15(2) ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕੀ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 15(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤਾਂ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਸਬੰਧ ਨੇ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ। (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੇ ਨਿਯਮ3(2))

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ (ਇੰਸੈਂਟਿਵਜ਼) ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਟੌਤੀ ਸਥਾਪਤ

ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਇਨਵੁਆਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਯੋਗ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਨਵੁਆਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ (i) ਧਨ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ; (ii) ਧਿਰਾਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਤੋਂ ਆਈ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਐਲਾਨੀ ਕੀਮਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਐਲਾਨੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੇ ਨਿਯਮ 7(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ: (i) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਦੀਆਂ ਹਨ; (ii) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਵਿਵਰਣ, ਮਾਤਰਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ, ਬਣਨ ਦਾ ਸਾਲ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨਣ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤੀ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਸੰਕੇਤਾਤਮਕ ਹੈ, ਪੂਰਨ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਵਿਧੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ

ਭਾਵ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ, ਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਧੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀਆਂ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਮਨੀ ਚੇਂਜਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਬੀਮਾਕਾਰ, ਏਅਰ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਅਤੇ

ਲਾਟਰੀ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਜਾਂ ਸੈਲਿੰਗ ਏਜੰਟਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਅਨੁਛੇਦ 15(2) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੀ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 15(2) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਸੰਮਿਲਨ, ਜਿਹੜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ੳ) ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਈ ਰਕਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਹੈ;

ਅ) ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਧਨ-ਕੀਮਤ ਮੁਫ਼ਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟ 'ਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ;

ੲ) ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫ਼ੀਸ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਇੱਥ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ;

ਸ) ਟੈਕਸ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ(ਾਂ) (ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ) ਅਧੀਨ ਵਸੂਲੇ ਗਏ;

ਹ) ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਗਏ;

ਕ) ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਲਈ;

ਖ) ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਭਰੌਤੀਆਂ (ਰੀਇੰਬਰਸਮੈਂਟਸ) ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ;

ਗ) ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ 'ਬਾਅਦ' ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਸੀ; (ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਵੁਆਇਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ)।

ਟੈਕਸ ਦਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ

7. ਟੈਕਸ ਦਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਕੇਂਦਰੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ)। ਕਿਸੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਸੰਗਠਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੋਵੇਂ ਅੰਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਤ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਕੱਟਿਆ ਟੈਕਸ' (ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ.) ਅਤੇ 'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਟੈਕਸ' (ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ.) ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਪਲਾਇਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉਂਝ, ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਦਰਾਮਦਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ, ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਮੰਨ ਲਓ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਾਂ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 13 ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਿੰਨੇ ਈਵੈਂਟਸ – ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ, ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦਾ – ਵਿੱਚੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਟੈਕਸ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਅਨੁਛੇਦਾਂ (ਸੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ:

- *ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਬਣਿਆ ਚਲਾਨ ਅਤੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਚਲਾਨ ਵਰਤਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ;*
- *ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਿਲਕੁਲ ਝੰਜਟ-ਮੁਕਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ;*
- *ਔਨਲਾਈਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ;*
- *ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਫ਼ਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਤਰਕਪੂਰਨ ਟੈਕਸ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਡਾਟਾ;*
- *ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;*
- *ਕਾਗਜ਼-ਮੁਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ;*
- *ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ;*
- *ਸਾਰੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਇੱਕਸੁਰਤਾ;*
- *ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਰਲੀਕ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ*
- *ਡਿਜੀਟਲ ਚਲਾਨ ਦੀ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) *ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਦੇ ਡੇਬਿਟ ਰਾਹੀਂ ਜਿਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਕੇਵਲ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਡੇਬਿਟ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।*

ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟਸ (ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਂਞ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ (vice versa)। ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ।

(ii) *ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ ਗਏ ਟੈਕਸ-ਦਾਤੇ ਦੇ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਡੇਬਿਟ ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਧਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਈ-ਭੁਗਤਾਨ (ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ, ਡੇਬਿਟ ਕਾਰਡ); ਰੀਅਲ ਟਾਈਮ ਗ੍ਰੌਸ ਸੈਟਲਮੈਂਟ (ਆਰ.ਟੀ.ਜੀ.ਐਸ.)/ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਫ਼ੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ (ਐਨ.ਈ.ਐਫ.ਟੀ.); ਜੀ.ਐਸ. ਦਾ ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਮ ਟੈਕਸ-ਦਾਤੇ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮਾਸਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 20 ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਮਾਸਿਕ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੈਜਰ ਡੇਬਿਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਡੇਬਿਟ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਡੇਬਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਮਾਹੀ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 00:00 (ਰਾਤ ਦੇ 12) ਵਜੇ ਤੋਂ 20:00 (ਸ਼ਾਮ ਦੇ 8) ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕੀ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ/ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 55)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 27(3) ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਰਣਿਤ ਰਿਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕੇਵਲ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.) ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਨੇ ਪੂਰਾ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਨਾ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਨੁਛੇਦ 28 ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਟੈਕਸ ਬਕਾਏ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ – ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਈ-ਲੈਜਰਸ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਰੇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਲੈਜਰਸ ਜਾਂ ਈ-ਲੈਜਰਸ; ਨਕਦ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰੇਕ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ.) ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 2 ਈ-ਲੈਜਰਸ (ਕੈਸ਼ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਕੁੱਲ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ (ਨੈੱਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ; ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟਸ ਅਤੇ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ./ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲੈਜਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਜਰ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਸਿਕ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਵਜੋਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿਵੇਂ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫ਼ੀਸ ਆਦਿ ਲਈ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੋਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ (ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.) ਵਿਚਾਲੇ ਬਿਲਕੁਲ ਰੀਅਲ ਟਾਈਮ ਦੋ ਤਰਫ਼ਾ ਲਿੰਕੇਜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਸਟ੍ਰਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਬੈਂਕ ਵੱਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਇੱਕ ਚਲਾਨ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਨੰਬਰ (ਸੀ.ਆਈ.ਐਨ.) ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ ਜਾਂ ਟੈਲਰ ਜਾਂ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੱਥੀਂ-ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਕਈ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਨ ਫ਼ਾਰਮ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਚਲਾਨ ਨੂੰ 'ਸੇਵ' ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕੇ। ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੇਵ ਕੀਤੇ ਚਲਾਨ ਨੂੰ 'ਸੰਪਾਦਿਤ' ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਚਲਾਨ ਬਣਾਏਗਾ (ਜੈਨਰੇਟ ਕਰੇਗਾ)। ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਉਸ ਚਲਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਕੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬਣਾਏ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਪੋਰਟਲ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਦੀ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਲੌਗਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਭਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਪਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚਲਾਨ ਨੂੰ ਅੱਧ-ਵਿਚਕਾਰ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਲਾਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਨ (ਸੀਪਿੰਨ – CPIN) ਜੈਨਰੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕੀ ਚਲਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਮਿਆਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇੱਕ ਚਲਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜੈਨਰੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਲਾਨ ਜੈਨਰੇਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਨ. (ਸੀਪਿੰਨ) ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਆਇਡੈਂਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ' (ਸੀਪਿੰਨ – ਸਾਂਝਾ ਪੋਰਟਲ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਨੰਬਰ), ਜੋ ਚਲਾਨ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਲਾਨ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ 14 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਨ. 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵੈਧ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਸੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਚਲਾਨ ਆਇਡੈਂਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ'। ਇਹ 17 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 14 ਅੰਕਾਂ ਦਾ 'ਸੀਪਿੰਨ' (ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਨ.) + 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਬੈਂਕ ਕੋਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕਾਂ/ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ.) ਵੱਲੋਂ ਜੈਨਰੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕਾਂ ਜਾਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਸੱਚਮੁਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਵਾਜਬ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਸੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵੀ ਪਈਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 35(8) ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਟਰਨ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ: ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਿਆਜ; ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਵਰਤਮਾਨ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਿਆਜ; ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪੁਸ਼ਟੀ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੰਗਾਂ ਸਮੇਤ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਰ ਰਕਮਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਇੱਕ ਈ-ਐਫ਼.ਪੀ.ਬੀ. ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਈ.-ਐਫ.ਪੀ.ਬੀ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਫ਼ੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਬ੍ਰਾਂਚ'। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕ;ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਈ-ਐਫ਼.ਪੀ.ਬੀ. ਵਜੋਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖ਼ਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰੇਗਾ। ਈ.-ਐਫ਼.ਪੀ.ਬੀ. ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਮੇਜਰ ਹੈੱਡ ਅਧੀਨ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੁੱਲ 38 ਖਾਤੇ (ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ) ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਈ-ਐਫ.ਪੀ.ਬੀ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਅਜਿਹੇ ਈ-ਐਫ਼.ਪੀ.ਬੀ. ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਵਾਜਬ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐਨ.ਈ.ਐਫ਼.ਟੀ./ਆਰ.ਟੀ.ਜੀ.ਐਸ. ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਲਈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਈ-ਐਫ਼.ਪੀ.ਬੀ. ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਟੈਕਸ ਡਿਡਕਟਡ ਐਟ ਸੋਰਸ' (ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. - ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ)। ਅਨੁਛੇਦ 37 ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਉਪਕ੍ਰਮਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਠੇਕਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ/ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਰਕਮ ਕੱਟ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਵਾਜਬ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਸਪਲਾਇਰ ਇਸ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਸਬੰਧਤ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਹ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ, ਫ਼ੀਸ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕਟੌਤੀਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕਟੌਤੀਕਾਰ (ਡਿਡਕਟਰ) ਅਜਿਹੇ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ:

1. *ਅਜਿਹੇ ਕਟੌਤੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ III ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।*

2. *ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ., ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਮਹੀਨੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ 10ਵੇਂ ਦਿਨ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ. 7 ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।*

3. *ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕੀਤਾ/ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।*

4. *ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ 5 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਦਾ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ 'ਡਿਡਕਟੀ' (ਜਿਸ ਦਾ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਜਿਹੇ ਕਟੌਤੀਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. 'ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਟਡ ਐਟ ਸੋਰਸ' (ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. - ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਟੈਕਸ) ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 43 ਸੀ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਤੋਂ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖੀ ਅਜਿਹੀ ਰਾਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਇਹ ਰਕਮ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ 'ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ.' ਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਪੋਰਟਲ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਹ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਪੂਰਵ-ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ; ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਮੁਦਰਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

————

=======

ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੱਮਰਸ

8. ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੱਮਰਸ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਈ-ਕੱਮਰਸ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 43ਬੀ(ਡੀ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੱਮਰਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈ-ਮੇਲ, ਇੰਸਟੈਂਟ ਮੈਸੇਜਿੰਗ, ਸ਼ੱਪਿੰਗ ਕਾਰਟਸ, ਵੈੱਬ ਸਰਵਿਸੇਜ਼, ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਡਿਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਡਿਸਕਵਰੀ ਐਂਡ ਇੰਟੈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਯੂ.ਡੀ.ਡੀ.ਆਈ.), ਫ਼ਾਇਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ (ਐਫ਼.ਟੀ.ਪੀ.) ਤੇ ਇਲਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਡਾਟਾ ਇੰਟਰਚੇਂਜ (ਈ.ਡੀ.ਆਈ.) ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਜਾਂ ਫ਼ੰਡਜ਼ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ; ਔਪਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਔਨਲਾਈਨ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਈ-ਕਾਮਰਸ ਔਪਰੇਟਰ ਕੌਣ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 43 ਬੀ(ਈ) ਇੱਕ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੱਮਰਸ ਔਪਰੇਟਰ' (ਔਪਰੇਟਰ) ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਸ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਖ਼ੁਦ ਦਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ, ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਚਨਚੇਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਔਪਰੇਟਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚੋਂ ਮਾਲ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਂਝ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਪਰੇਟਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਐਮੇਜ਼ੌਨ ਅਤੇ ਫ਼ਲਿਪਕਾਰਟ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਔਪਰੇਟਰਜ਼ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਮਨਪਿਆਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਿਟ ਪਲੇਸ ਮੱਡਲ ਜਾਂ ਫ਼ੁਲਫ਼ਿਲਮੈਂਟ ਮੱਡਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਰਾਹੀਂ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਂਝ, ਟਾਇਟਨ ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਹੀਰੇ-ਰਤਨ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇੱਕ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਮੇਜ਼ੌਨ ਅਤੇ ਫ਼ਲਿੱਪਕਾਰਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਮਨਪਿਆਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਮੱਡਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕੀ ਇੱਕ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-III ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰਜ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਮਾਲ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਜੋ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-III ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਇੱਕ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਕੌਣ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 43 ਬੀ(ਏ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਦਾ ਭਾਵ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਖ਼ੁਦ ਦਾ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਉਪਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਰਣਿਤ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨਾਮ ਜਾਂ ਟਰੇਡ ਨਾਮ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਓਲਾ ਕੈਬਜ਼ ਇੱਕ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਇੱਕ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-III ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਐਗਰੀਗੇਟਰਜ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. 'ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ' (ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. – ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ)

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(1) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਔੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਔੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਮਾਲ ਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ (ਭਾਵ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ) ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਝ ਕਟੌਤੀ/ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ 'ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਐਟ ਸੋਰਸ' (ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ.) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਈ-ਕੱਮਰਸ ਆਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਿਸ ਸਮੇਂ/ਕਿੰਨੇ ਵਕਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ/ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਈਵੈਂਟਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ:

(i) ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੋਣ ਸਮੇਂ

(ii) ਅਜਿਹੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦੇ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਔੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਔੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(3) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੱਪਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਜਬ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(4) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ; ਇਹ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਉਸ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਅੰਤ ਦੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਮਹੀਨੇ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰ(ਜ਼) ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਕੱਠੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਰਣਿਤ ਸਟੇਟ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਇਸ ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਿਵੇਂ ਕਲੇਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹਾ ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਜੋ ਅੱਪਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਪਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਪਲਾਇਰ (ਜਿਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਦੇ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕੀ ਈ-ਕੌਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(10) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੱਪਰੇਟਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੇਰਵੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼;

(ii) *ਅਜਿਹੇ ਅੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰ ਕੋਲ ਗੁਦਾਮਾਂ ਜਾਂ ਭੰਡਾਰ-ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਾਲ ਦਾ ਸਟੱਕ, ਜੋ ਅੱਪਰੇਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਲ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ।*

ਅੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ; ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 5 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਵਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 25,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਕੀ ਈ-ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਟੇਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ? ਇਸ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(4) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਅੱਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਹੋਈਆਂ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ; ਅਜਿਹੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਮਾਲ ਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਵਰਣਿਤ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਈ-ਕੱਮਰਸ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਚਿੰਗ (ਮੇਲਣ) ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(6) ਅਨੁਸਾਰ, ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਰਕਮ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਅੱਪਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 27 ਅਧੀਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ (ਮੈਚ ਕਰ) ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਪਰੇਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਬਾਰੇ ਦੋਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਵਾਪਰੇਗਾ, ਜੇ ਵੇਰਵੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ(8) ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਗ਼ਲਤੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਗ਼ਲਤੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਰਣਿਤ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਉਸ ਗ਼ਲਤੀ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਸਪਲਾਇਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਸਮੇਤ ਵਿਆਜ, ਜਿਸ ਦੀ ਦਰ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (1) ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਜੋੜੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਉਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

=======

ਜੌਬ-ਵਰਕ

9. ਜੌਬ-ਵਰਕ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੌਬ-ਵਰਕ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(62) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਜੌਬ-ਵਰਕ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ 'ਜੌਬ-ਵਰਕਰ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 214/86 - ਸੀ.ਈ. ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, 1986 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ (ਕਰਾਧਾਨ) ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਕੀ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣੇਗਾ? ਕਿਉਂ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ, ਅਨੁਛੇਦ 43 ਏ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43ਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰਡ

ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) ਕਿਸੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਮਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਝ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸ਼ਰਤ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 43ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੇ ਗ਼ੈਰ-ਟੈਕਸਯੋਗ ਜਾਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਪਲਾਇਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਮਾਲ (ਵਸਤਾਂ) ਸਿੱਧਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ (ਉਨ੍ਹਾਂ) ਨੂੰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਏ ਬਿਨਾ ਸਿੱਧਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ 'ਜ਼ਿਮਨੀ ਨਿਆਂਇਕ ਟਿਪਣੀ' (ਰਾਈਡਰ) ਨਾਲ, ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਜਿਹੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਵਧੀਕ ਸਥਾਨ ਐਲਾਨੇ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਨੂੰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਨਾ ਵੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੇਵਲ ਦੋ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ

ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਬਾਰੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਇਨਪੁਟਸ/ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ, ਜੌਬ-ਵਰਕ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ/ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਅਨੁਛੇਦ 16ਏ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਪੁਟਸ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਛੋਟ) ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਵਰਣਿਤ ਇਨਪੁਟਸ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਇਨਪੁਟਸ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨਪੁਟਸ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਲਏ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਪੁਟਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਕਲੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਜੌਬ-ਵਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਸਤਾਂ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।

ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ

10. ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(57) ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(1)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਅਰਥ (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਤੋਂ (ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ) ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 7 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨੇ ਟੈਕਸ ਭਾਵ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਛੋਟ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟਂ. ਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੇ

ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਛੋਟ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਛੋਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ (ਕ੍ਰੌਸ-ਯੂਟੀਲਾਇਜ਼ਡ) ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕੀ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 7 (ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ) ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (3) ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਛੋਟ) ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਟੈਕਸ (ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(54), 2(55) ਅਤੇ 2(20) ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? (ਸੈਕਸ਼ਨ 16(2))

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਉਹ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਅਤੇ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਟੱਕ ਉੱਤੇ ਛੋਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਤਾਰੀਖ਼ .... ਨੂੰ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 31 ਜੁਲਾਈ, 2017

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(2ਏ) ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟਸ, ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਟੈਕਸਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਪਲਬਧ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(6) ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ (ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯੋਗ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨਿਯਮਾਂ (ਹਾਲੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 16(7) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਹੁਣ ਅਨੁਪਾਤਕ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ

ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(5) ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ (ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਯੋਗ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨਿਯਮਾਂ (ਹਾਲੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 16(7) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਹੁਣ ਅਨੁਪਾਤਕ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਯੋਗਤਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(8) ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, 'ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰੀ' (ਜਿਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਯੋਗਤਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਛੋਟ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(12) ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਅਤੇ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ, ਜੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(13) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਏ.ਏ.ਪੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਯੋਗਤਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਛੇਦ 7 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ 8 ਅਧੀਨ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(12) ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 8 ਅਧੀਨ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਵਿੱਚਓਵਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਅਤੇ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(13) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਏ.ਏ.ਪੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(3) ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ 7 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ; ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਅਤੇ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਸ੍ਰੀ ਬੀ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ,

2017 ਤੱਕ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਰ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਂਝ, 31 ਜੁਲਾਈ, 2017 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ। ਸ੍ਰੀ ਬੀ ਨਿਯਮਤ ਯੋਨਾ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ?

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਬੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 2017 ਨੂੰ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਅਤੇ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਸ੍ਰੀ ਏ 5 ਜੂਨ, 2017 ਨੂੰ ਵੈਧ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 22 ਜੂਨ, 2017 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਏ ਕਿਸ ਮਿਤੀ .... ਨੂੰ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਸ੍ਰੀ ਏ 21 ਜੂਨ, 2017 ਨੂੰ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਅਤੇ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਅਨੁਛੇਦ 16 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ(2), 2(ਏ) ਜਾਂ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ(3) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕੀ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਲਈ ਜੌਬ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16ਏ(2) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਲਈ ਜੌਬ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 180 ਦਿਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਕੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ (ਰਿਵਰਸ ਕਰਨਾ) ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰਿਵਰਸ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਮੁੜ-ਕਲੇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਛੋਟ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਾਸਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(ੳ) ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਡ ਸਪਲਾਈਜ਼;

(ਅ) ਛੋਟ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਪਲਾਈਜ਼;

(ੲ) ਦੋਵੇਂ?

ਉੱਤਰ. ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਡ ਸਪਲਾਈਜ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਜੌਬ-ਵਰਕ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਦੋ ਸਾਲ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਕੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਜੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ; ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਕਮ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਇਨਪੁਟਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਲੇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (ਆਈ.ਟੀ.) ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਚ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਖ਼ਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਉੱਤੇ

ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(9)(ਏ) ਅਨੁਸਾਰ, ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਕੇਵਲ ਤਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਟੈਕਸ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਉੱਤੇ ਅਵਮੁੱਲਣ ਲਈ ਕਲੇਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(10) ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਰਣਿਤ ਟੈਕਸ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(11) ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਚਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

- *(ੳ) ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;*
- *(ਅ) ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ;*
- *(ੲ) ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਟੈਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ*
- *(ਸ) ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 27 ਅਧੀਨ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਇਨਵੁਆਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਾਲ ਕੁਝ ਲੌਟਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 16(11) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ; ਆਖ਼ਰੀ ਲੌਟ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ; ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ('ਬਿਲ ਟੂ' – 'ਸ਼ਿਪ ਟੂ' ਦ੍ਰਿਸ਼)?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(11) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਦਾਇਤ 'ਤੇ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਡਿਲਿਵਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਮਾਲ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 28. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(15) ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਲ ਨਾਲ ਇਨਵੁਆਇਸ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਪਿੱਛੋਂ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਭਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 29. ਕੀ ਕੋਈ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ (ਨੈਗੇਟਿਵ) ਸੂਚੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 16(9) 'ਚ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ (ਨੈਗੇਟਿਵ) ਸੂਚੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ:

(ਉ) ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ –

(i) ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਜਾਂ

(ii) ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ, ਜਾਂ

(iii) ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ;

(ਅ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ – ਭੋਜਨ ਤੇ ਪੇਅ ਪਦਾਰਥ, ਆਊਟਡੋਰ ਕੇਟਰਿੰਗ, ਬਿਊਟੀ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਕੱਸਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ, ਕਿਸੇ ਕਲੱਬ, ਹੈਲਥ ਤੇ ਫ਼ਿਟਨੈੱਸ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ, ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ, ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਲਾਭ ਜੋ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੀਵ ਜਾਂ ਹੋਮ ਟਰੈਵਲ ਛੋਟ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(ੲ) ਕੰਮ ਦਾ ਠੇਕਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਠੇਕਾ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਹੋਵੇ।

(ਸ) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਮਾਲ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਹੜੀ ਹਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ (ਭਾਵੇਂ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ), ਜਿਸ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਪਲਾਂਟ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਹ) ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 8 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਕ) ਨਿਜੀ ਜਾਂ ਨਿਜੀ ਖਪਤ ਲਈ ਵਰਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 29 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ

ਅੰਦਰ-ਵੱਲ (ਸਪਲਾਈ ਲਏ ਹੋਣ) ਦੇ ਵੇਰਵੇ; ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ (ਸਪਲਾਈ ਭੇਜਣ) ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਅੰਦਰ-ਵੱਲ ਅਤੇ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸ 'ਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਪਲਾਇਰ ਅਜਿਹਾ ਬੇਮੇਲ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਬੇਮੇਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਲਟਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 31. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ-ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(15) ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਵਰਣਿਤ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਅੰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 32. ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਰੀਕਵਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(16) ਅਨੁਸਾਰ, ਗ਼ਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰੀਕਵਰੀ; ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

=======

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ

11. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ (ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ.) ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2(56) ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ, ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 23 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਸੇ ਪੈਨ (ਜਿਹੜਾ PAN ਉਪਰੋਕਤ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਹੈ) ਵਾਲੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਵਰਣਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਸੂਬਾਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੰਡਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਪਲਾਇਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੀ ਆਵਸ਼ਕਤਾਵਾਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡੀਮਡ ਸਪਲਾਇਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ (ਅਨੁਸੂਚੀ III ਦੇ ਪੈਰਾ 5(vii) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਨੁਛੇਦ 19)। ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਰਗੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਸ਼ਾਸਨ (ਭਾਵ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਅਧੀਨ) ਅਧੀਨ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ; ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਤਾਜ਼ਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵਜੋਂ ਅੱਪਰੇਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ/ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵੰਡ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ੳ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਵੇਂ

ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਹੀਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅ. ਵੰਡੇ ਗਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਉਪਲਬਧ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ;

ੲ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ;

ਸ. ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਸਬੰਧਤ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 27(6) ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਲਈ ਫ਼ਾਰਮ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-6 ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 13 ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਮਾਸਿਕ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਈ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਆਦਿ ਵੱਖਰੀ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਵਧੇਰੇ/ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਕੀਤੀ ਰੀਕਵਰੀ ਲਈ ਕੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦਾਂ 18(1) ਅਤੇ 18(2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧੇਰੇ/ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਵੰਡੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰੀਕਵਰੀ ਲਈ ਉਸ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਜਾਂ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕੀ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ; ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ

ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਅਨੁਛੇਦ 17(1))।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵਿਭਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸੈਕਸ਼ਨ 17(2))।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ.; ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਉਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਉਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਵਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਾਂਝਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਮਾਨ-ਅਨੁਪਾਤ ਆਧਾਰ (ਪ੍ਰੋ ਰੈਟਾ ਬੇਸਿਸ) ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ) ਦੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਰੇਕ ਇਕਾਈ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ .... ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ੳ) ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

(ਅ) ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

(ੲ) ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

ਉੱਤਰ. (ੳ) ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ .... ਵਜੋਂ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ੳ) ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

(ਅ) ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

(ੲ) ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ

ਉੱਤਰ. (ਅ) ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ .... ਹੈ:

(ੳ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਵਿਚਾਲੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਰੈਟਾ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਰਤਿਆ

(ਅ) ਸਾਰੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ

(ੲ) ਕੇਵਲ ਇੱਕੋ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ

(ਸ) ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਉੱਤਰ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਵਿਚਾਲੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਰੈਟਾ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਰਤਿਆ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਕੀ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਵਧੇਰੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਰੀਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਵਧੇਰੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰੀਕਵਰ ਕੀਤਾ (ਵਾਪਸ ਲਿਆ) ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਸ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

=======

ਰਿਟਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਮੇਲਣਾ

12. ਰਿਟਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਮੇਲਣਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਰਿਟਰਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. (ੳ) ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ;

(ਅ) ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ;

(ੲ) ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ; ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਐਲਾਨਣਾ;

(ਸ) ਨੀਤੀਗਤ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਨਪੁਟਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ;

(ਹ) ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਔਡਿਟ ਅਤੇ ਟੈਕਸ-ਚੋਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਰੇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ - ਜੋ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਉਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਝ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਇਰਜ਼, ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕਟੌਤੀਕਾਰਾਂ, ਈ-ਕੌਮਰਸ ਔਪਰੇਟਰਜ਼, ਈ-ਕੌਮਰਸ ਔਪਰੇਟਰਜ਼ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਜਿਹੇ ਸਬੰਧਤਾਂ

ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ (ਹਵਾਲਾ ਅਨੁਸੂਚੀ-III ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਆਮ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਖਪਤਕਾਰਾਂ) ਨੂੰ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਕ੍ਰੈਡਿਟ/ਡੇਬਿਟ ਨੋਟਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਡ, ਛੋਟ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਪਲਾਈਜ਼, ਬਰਾਮਦਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮਾਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਦੇ ਨਾਲ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਕੈਨ ਕੀਤੀ ਕਾਪੀ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਸਕੈਨਡ ਕਾਪੀ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਵਲ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੀ2ਬੀ ਜਾਂ ਬੀ2ਸੀ ਪਲੱਸ ਸਪਲਾਈ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਹਨ।

ਬੀ2ਬੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼, ਉਹ ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਹੋਣ, ਉਹ ਸਭ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੈਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਨੂੰ ਮੇਲਣ (ਮੈਚਿੰਗ) ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।

ਬੀ2ਸੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡਿੰਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈ

ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਉਂਝ, ਟਿਕਾਣਾ ਆਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਬੀ2ਬੀ ਵਿੱਚ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇੱਕੋ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼, ਸੂਬਾ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਇਨਵੁਆਇਸ ਦੀ ਹਰੇਕ ਮੱਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਦਰਅਸਲ ਵੇਰਵਾ ਅਪਲੋਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਐਚ.ਐਸ.ਐਨ. ਕੋਡ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਕੋਡ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫ਼ਾਇਲਰ (ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ/ਵਾਲੀ) ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕੀ ਹਰੇਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਲਈ ਕੀਮਤ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕੇਵਲ ਕੀਮਤ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਕੀਮਤ ਵੀ ਭਰਨੀ (ਫ਼ੀਡ ਕਰਨੀ) ਹੋਵੇਗੀ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਪਲਾਈ ਹੈ, ਤਦ ਟੈਕਸਯੋਗ ਕੀਮਤ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫ਼ੀਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸਪਲਾਇਰ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਖ਼ੁਦ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਫ਼ੀਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੇ ਅਪਲੋਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੀ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰ

ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨਵੁਆਇਸ ਅਪਲੋਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਬੇਮੇਲ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਥਾਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਬੇਮੇਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪਲਟ (ਰਿਵਰਸ ਕਰ) ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਫ਼ੀਡ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਤੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਪੱਪੂਲੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਪੱਪੂਲੇਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਵੇਰਵੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਰਾਮਦਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਕਿਸੇ ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟ-ਪ੍ਰਾਪਤ/ਗ਼ੈਰ-ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਨਿੱਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਪਲਾਈਜ਼ ਆਦਿ ਦੇ ਵੇਰਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀ, ਜੇ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ, ਕੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਜੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਦ ਸਪਲਾਇਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਵਿੱਚ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼; ਕਾਊਂਟਰ-ਪਾਰਟੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਦੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ, ਤਦ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਰਿਵਰਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਬੇਮੇਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਬੇਮੇਲ ਦੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਣਿਤ ਇਨਵੁਆਇਸ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੀਕਵਰੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ

ਸਪਲਾਇਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬੇਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਰਿਵਰਸ ਕੀਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਸਪਲਾਇਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫ਼ੀਡ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪਰ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਪਲਾਇਰ ਇਨਵੁਆਇਸ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-3 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤਦ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਇਨਵੁਆਇਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਮਿਲੇਗੀ। ਰਿਵਰਸਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਆਜ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦੇ ਔਟੋਮੇਟਡ ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀਂ ਵਸਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ; ਕਾਊਂਟਰ-ਪਾਰਟੀ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਔਟੋ-ਪੱਪੂਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਰਿਵਰਸਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸਪਲਾਇਰ ਇਨਵੁਆਇਸ ਅਪਲੋਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਵਰਸ ਕੀਤਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ; ਉਸ ਰਿਵਰਸਲ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਜਾਂ ਅੰਦਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਮਾਹੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਫ਼ਾਰਮ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-4 ਵਿੱਚ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵੇ ਐਲਾਨਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਆੱਟੋ-ਪੱਪੂਲੇਟਡ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਜ਼ (ਆਈ.ਐਸ.ਡੀਜ਼) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਅਤੇ ਅੰਦਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਆਈ.ਐਸ.ਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-6 ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਵਿਸ-ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਇਹ ਪੱਖ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਦਰ-ਵੱਲ ਅਤੇ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ 'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਕੱਟੇ ਟੈਕਸ' (ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ.) ਦੀ ਛੋਟ (ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ? ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਲਈ ਉਹ ਟੈਕਸ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ (ਡਿਡਕਟੀ) ਤੋਂ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ.

ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ, ਕਟੌਤੀਕਾਰ (ਡਿਡਕਟਰ) ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਫ਼ਾਰਮ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-7 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਸ ਰਿਟਰਨ 'ਚ ਡਿਡਕਟੀ-ਕ੍ਰਮ (ਡਿਡਕਟੀ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਹੋਈ ਹੈ) ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਰਵੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ; ਜਿਹੜੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਟੌਤੀਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ; ਡਿਡਕਟੀ ਦੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਪੱਪੂਲੇਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-2 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਕਾਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਕੇਵਲ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਅਚਨਚੇਤ (ਕੈਜ਼ੂਅਲ) ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 3 ਤੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਡਰ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਸਦਾਤੇ, ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟੈਕਸਦਾਤੇ, ਆਈ.ਐਸ.ਡੀਜ਼ ਅਤੇ 'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ' (ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ.) ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਕੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਫ਼ਾਈਨਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਹਰੇਕ ਉਸ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਭਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵੱਲੋਂ

ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫ਼ਾਈਨਲ ਰਿਟਰਨ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਜੇ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਜਾਂ ਡੇਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਸਿਸਟਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਜਾਂ ਡੇਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟਸ) ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਲਿਕਾਵਾਂ (ਟੇਬਲਜ਼) ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1/2 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਾਂ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਂਝ, ਇਹ ਕੰਮ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਅਕਾਊ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਔਫ਼ਲਾਈਨ ਉਪਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਔਟੋ-ਪੱਪੂਲੇਟਡ ਵੇਰਵੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਫ਼ਲਾਈਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨੇ ਵੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ (ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ.) ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਖਾਲੀ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ) ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਝੰਜਟ-ਮੁਕਤ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਕੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ; ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਫ਼ਾਰਮ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.-1 ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬੀ2ਬੀ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕੋ ਵਾਰੀ 'ਚ ਹੀ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਞ, ਜੇ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ (ਜਾਂ ਡੇਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟਸ) ਨਿਯਮਤ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਸਿਸਟਮ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਸਦਾ ਇਹੋ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਲੋਡ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਐਨ ਆਖ਼ਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਪਲੋਡਿੰਗ ਕਰਨਾ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਨਾਕਾਮੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਰਹੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਅਪਲੋਡਿੰਗ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ।

ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇਗਾ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਝੰਜਟ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਰਹੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨੂੰ ਆਖ਼ਰੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਜਾ ਕੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਯਮਤ ਆਧਾਰ

ਉੱਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਸਿਸਟਮ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਵੇਖ ਸਕਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਸਿਸਟਮ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਜਿਹੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀਆਂ ਅੱਟੋ ਰਿਵਰਸਲਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਡਾਟਾ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਅਪਲੋਡਿੰਗ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੌਖਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸੁਖਾਲੀ ਅਤੇ ਝੰਜਟ-ਮੁਕਤ ਪਾਲਣ ਲਈ ਇਸ ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਕੀ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਖ਼ੁਦ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰੇ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ; ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੇਟ ਫ਼ੀਸ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

123

ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਆੱਡਿਟ

13. ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਔਡਿਟ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਟੈਕਸ-ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ 27 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਕੀ ਐਮ.ਜ਼ੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ; ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਦੇ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 44 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਾਜਬ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਮੋੜਿਆ (ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ) ਗਿਆ ਕੋਈ ਮਾਲ ਅੰਦਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀ ਸਪਲਾਈ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਅਜਿਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਸਪਲਾਈ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੋੜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ/ ਮੋੜੇ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਸਪਲਾਈ ਸਮੇਂ ਸੀ। ਜੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਪਲਾਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਦਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. 'ਏ' ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 'ਚ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ, ਜੂਨ 2017 'ਚ 'ਬੀ' ਨੇ ਇਹ ਮਾਲ 'ਏ' ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ। 'ਏ' ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਟੈਕਸ ਦਰ 18% ਸੀ। ਮਈ 2017 'ਚ, ਇਹ ਦਰ ਸੋਧ ਕੇ 18.5% ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 'ਬੀ' ਵੱਲੋਂ 'ਏ' ਨੂੰ ਮੋੜੀ ਅਜਿਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਉੱਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਟੈਕਸ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. 18%.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਦੋਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤਦ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅੱਫ਼ੀਸਰ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਹੀ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 44ਏ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹੈ। ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾਇਗੀ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼/ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਅੱਫ਼ੀਸਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ੳ) ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਜਾਂ

ਅ) ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਯੋਰਟੀ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸਮਝੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਉਹ ਤਾਜ਼ਾ ਭਾਵ ਆਖ਼ਰੀ (ਲੇਟੈਸਟ) ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਯੋਗ ਭਾਵ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅਸਥਾਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅੰਤਿਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਂਝ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ੳ) ਸੰਯੁਕਤ/ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਅਤੇ

ਅ) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਿਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਸਥਾਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਹੈ, ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਐਮ.ਜ਼ੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਅਧੀਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤੀ ਲਈ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਪਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ (ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਯੋਗ ਭਾਵ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ (ਚਾਰਾਜੋਈ ਕਰ) ਸਕਦਾ ਹੈ:

(ੳ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 49 ਅਧੀਨ ਆੱਡਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਅ) ਅਨੁਛੇਦ 50 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆੱਡਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਿਸੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜਾਂ ਕੌਸਟ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਜਾਂ

(ੲ) ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਨੁਛੇਦ 60 ਅਧੀਨ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰੰਭ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕੀ ਯੋਗ ਭਾਵ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 46 ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਉਂਕਿ 'ਬਿਹਤਰੀਨ ਫ਼ੈਸਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਜੇ ਇੱਥ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਅਨੁਛੇਦ 27 ਜਾਂ 31 ਅਧੀਨ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਕੋਤਾਹੀਕਰਤਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 46 ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 15 ਦਿਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਰਿਟਰਨ-ਡੀਫ਼ਾੱਲਟਰ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫ਼ੈਸਲੇ (ਬੈਸਟ ਜੱਜਮੈਂਟ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 46 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ; ਅਨੁਛੇਦ 46 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ

ਫ਼ੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 46 ਅਧੀਨ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 'ਬਿਹਤਰੀਨ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ' ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਵਾਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਡੀਫ਼ਾਲਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰਿਟਰਨ; ਬਿਹਤਰੀਨ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਭਾਵ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਅਨੁਛੇਦ 46 ਅਤੇ 47 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 46 ਜਾਂ 47 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ; ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜੋ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਪਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 47 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਟੈਕਸ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਅਧੀਨ 'ਸਮਰੀ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟ' (ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਅਰੰਭ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 48 ਅਨੁਸਾਰ, 'ਸਮਰੀ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟਸ' ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਰੰਭੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ:

ੳ) ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ

ਅ) ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਆਜ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਐਡੀਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਸਮਰੀ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਚਾਰਾਜਾਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ 'ਸਮਰੀ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟ' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ/ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਰਣਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ/ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਮੋਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਮਰੀ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤੀ ਹੈ (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਭਾਗ 48)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੀ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਦਾਮ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 48)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਔਡਿਟ ਕੌਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 49 ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀ ਔਡਿਟ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਡਿਟ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਬਣਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕੀ ਔਡਿਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਔਡਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਕਿੰਨੀ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਅੰਦਰ ਔਡਿਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਔਡਿਟ ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਔਡਿਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਔਡਿਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਮੱਦ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਔਡਿਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਔਡਿਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ 'ਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ:

ੳ) ਉਹ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਔਡਿਟ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡਜ਼/ਅਕਾਊਂਟਸ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ

ਅ) ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਔਡਿਟ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਾਪਨਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਔਡਿਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ੳ) ਉਪਲਬਧ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਅਕਾਊਂਟਸ/ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣਾ।

ਅ) ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣ, ਜਿਹੜੀ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਔਡਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ

ੲ) ਔਡਿਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਔਡਿਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਕੀਤਿਆਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਔਡਿਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੀਮਤ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ, ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਆਦਿ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 50 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਕੌਣ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੇਵਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਹਾਇਕ/ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕੌਸਟ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਔਡਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਔਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਔਡੀਟਰ ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਕੌਣ ਝੱਲੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਔਡਿਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਸਮੇਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਔਡਿਟ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਝੱਲਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਡਿਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ/ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

=======

ਰੀਫ਼ੰਡਜ਼

14. ਰੀਫ਼ੰਡਜ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਰੀਫ਼ੰਡ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਰੀਫ਼ੰਡ' ਬਾਰੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 38 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਰੀਫ਼ੰਡ' ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰੀਫ਼ੰਡ ਜਾਂ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰੀਫ਼ੰਡ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰੀਫ਼ੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 38(2) ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰੀਫ਼ੰਡ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਪਰ ਕੇਵਲ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

- *(i) ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਾਮਦ (ਐਕਸਪੋਰਟ) ਡਿਊਟੀ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;*
- *(ii) ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ*
- *(iii) ਜਿੱਥੇ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ; ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸੰਚਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਐਕਸਪੋਰਟ ਡਿਊਟੀ ਲੱਗਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 38(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਸਟੱਾਕ ਵਿੱਚ ਪਏ ਮਾਲ ਦੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਰੀਫ਼ੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ/ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ (vice versa)।

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਨੁਛੇਦ 30 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 53 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨਿਆਂ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (ਯੂ.ਐਨ.) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲੱਗੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਫ਼ੰਡ ਲਈ ਕਲੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਨ - ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਅਤੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨਿਆਂ ਭਾਵ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਨੰਬਰ ਭਾਵ ਯੂ.ਆਈ.ਐਨ. ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰ-ਵੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਨਾ (ਦਰਸਾਉਣਾ) ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰੀਫ਼ੰਡਜ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਨੁਛੇਦ 19(6))।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਰੀਫ਼ੰਡ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕੀ ਗ਼ੈਰ-ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮੀਰੀ ਜਾਂ ਭਰਪੂਰਤਾ (ਅਨਜਸਟ ਐਨਰਿਚਮੈਂਟ) ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰੀਫ਼ੰਡ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਬਰਾਮਦਾਂ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 38 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (2) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਲਵੋ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਜੇ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ 'ਪਾਸ ਔਨ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਉਂਞ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 'ਖਪਤਕਾਰ ਕਲਿਆਣ ਕੋਸ਼' (ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਵੈਲਫ਼ੇਅਰ ਫ਼ੰਡ) ਦੇ ਖਾਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 90 ਦਿਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਕਲੇਮ ਕੀਤੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ 80% ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ (ਐਕਸਪੋਰਟਰਜ਼) ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੀਫ਼ੰਡੇਬਲ (ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਨੁਛੇਦ 38 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (4ਏ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਰੀਫ਼ੰਡ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੀਫ਼ੰਡ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- *ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨ(ਾਂ) ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਰਿਟਰਨ(ਾਂ) ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ (ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ);*
- *ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਥਾਰਟੀ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ/ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਰੋਕ*

ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ; (ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰੀਫ਼ੰਡੇਬਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ)।

- *ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਬੋਰਡ; ਰੀਫ਼ੰਡ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ, ਰੀਫ਼ੰਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ – (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 38(9)।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਜਿੱਥੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਨੂੰ 38(9) ਅਧੀਨ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ 11(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਉਹ ਵਿਆਜ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀਮਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਰਕਮ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 38(11)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿੱਕਲਣ ਵਾਲੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕਿਵੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ?

ਉੱਤਰ. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿੱਕਲਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ੰਡ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਕਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ (ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ) ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 156, 157 ਅਤੇ 158)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਰੀਫ਼ੰਡਜ਼ ਲਈ, 80 ਫ਼ੀ

ਸਦੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 38(4ਏ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਬਰਾਮਦਾਂ ਅਧੀਨ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰ. ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਸੀਡਜ਼ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਐਕਸਪੋਰਟਰ (ਬਰਾਮਦਕਾਰ) ਕੋਲ ਮਾਲ ਐਕਸਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰੀਫ਼ੰਡ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਜੇ ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਸੀਡਜ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਰੀਫ਼ੰਡ; ਬੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਏ, ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਦਾ ਈ–ਬੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਮੱਡਿਯੂਲ; ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮਾਡਿਯੂਲ ਨਾਲ ਸੰਗਠਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਂਝ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ (ਐਕਸਪੋਰਟ) ਲਈ ਰੀਫ਼ੰਡ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕੀ 'ਅਨਜਸਟ ਐਨਰਿਚਮੈਂਟ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬਰਾਮਦਾਂ ਜਾਂ ਡੀਮਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਬਰਾਮਦਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 'ਅਨਜਸਟ ਐਨਰਿਚਮੈਂਟ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਡੀਮਡ ਐਕਸਪਰਟਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਧ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 'ਅਨਜਸਟ ਐਨਰਿਚਮੈਂਟ' ਦਾ ਸਿੱਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ

ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ, ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕਲੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਨੁਛੇਦ 38 (3)(ਬੀ)।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਲੇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਅੱਜ ਵੈਟ/ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਵਪਾਰੀ ਬਰਾਮਦਕਾਰ; ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਫ਼ਾਰਮ ਦੇ ਕੇ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਮਾਲ ਖ਼ਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉੱਤੇ ਮਾਲ ਖ਼ਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਚਿਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਲਈ ਕਲੇਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 38(2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨਪੁਟਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਉਸ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦੀ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਾਮਦਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕਲੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਬਰਾਮਦਾਂ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਡ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਮਦੀ ਵਸਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ ਲਈ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ, ਰੀਫ਼ੰਡ; ਸੰਚਿਤ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਕਸਪੋਰਟਡ ਫ਼ਿਨਿਸ਼ਡ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੀਕਵਰੀ

15. ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੀਕਵਰੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਘੱਟ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾਏ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗ ਲਏ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਅਨੁਭਾਗ ਲਾਗੂ ਹੋਣਯੋਗ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਭਾਗ 51 ਏ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ/ਕੁਝ ਲੁਕਾਏ ਜਾਣ/ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਆਦਿ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਭਾਗ 51 ਬੀ, ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ/ਕੁਝ ਲੁਕਾਏ ਜਾਣ/ਗ਼ਲਤ ਬਿਆਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਕੀ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਛੇਦ 51ਏ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਮੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਜੇ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਏ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜਿੱਥੇ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 51ਏ ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ(1) ਅਧੀਨ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਅਨੁਛੇਦ 51ਏ/ਬੀ ਅਧੀਨ 'ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਵਾਜਬ ਮਿਤੀ; ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ

ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਫ਼ਾਇਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ 51ਏ/ਬੀ ਅਧੀਨ ਐਸ.ਸੀ.ਐਨ. ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਐਨ. ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਂਝ, ਐਸ.ਸੀ.ਐਨ. ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ; ਵਾਜਬ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਸਾਲਾਂ (ਅਨੁਛੇਦ 51ਏ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ) ਅਤੇ 5 ਸਾਲਾਂ (ਅਨੁਛੇਦ 51ਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ) ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਛੇਦ 51ਬੀ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਮੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (2) ਅਧੀਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਅਤੇ 15 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰੇ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉੱਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਜੇ ਅਨੁਛੇਦ 51ਬੀ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਜੇ ਟੈਕਸ/ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ 25 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਸਮੇਤ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਜੇ ਅਨੁਛੇਦ 51ਬੀ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੁਕਮ ਟੈਕਸ ਮੰਗ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਕੀ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਘੱਟ

ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ 50 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸ/ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 51ਬੀ ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (6) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਕਮ ਮਿਲਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਦੇ 50 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ (ਅਨੁਛੇਦ 51 ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ) ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਦੇਸ਼ 3 ਸਾਲਾਂ (51ਏ)/5 ਸਾਲ (51ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਾਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 51ਏ(7) ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 51ਬੀ(7) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਟੈਕਸ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 52 ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰੇਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਰਕਮ ਲਈ ਹੈ, ਉਸ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਛੇਦ 52 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਟੈਕਸ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ, ਤਦ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹੜੀ ਵਾਜਬ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਸੁਭਾਵਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ

ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ 1 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਂਝ, 'ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤਾਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਸੂਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਅਨੁਛੇਦ 52 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਟੈਕਸ ਰੀਕਵਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇਹਨ:

ੳ) ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਰਣਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅ) ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਰਣਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ੲ) ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਵੱਲ ਧਨ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ

ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ;

ਸ) ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਬਤ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ; ਜੇ ਬਕਾਇਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਦ ਉਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਧਨ ਰਾਹੀਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

ਹ) ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਨਾਲ ਯੁਕਤ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਬਕਾਇਆ ਨਿੱਕਲਦੀ ਰਕਮ ਵਰਣਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਅਰੰਭੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਬਕਾਇਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿੰਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਜੋ 24 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸਾਰੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਅਗਲੇਰੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ/ਸੋਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਟੈਕਸ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਉੱਤਰ. ਮੰਗ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕੇਵਲ ਵਧੇ ਬਕਾਇਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ/ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਰਕਮ, ਰੀਕਵਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਬੇੜੇ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਜੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ/ਅੰਸ਼ਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਲੀਜ਼, ਲੀਵ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਹਾਇਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਬਕਾਇਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਬਕਾਇਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੰਪਨੀ (ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ (ਲਿਕੁਈਡੇਸ਼ਨ) ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਿਕੁਈਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਤਦ ਹਰੇਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਤਦ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਕਾਇਆ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਧ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ੈਰ-ਵਸੂਲੀ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਮਨਸ਼ਾ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਰਫ਼ੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਇੱਕ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫ਼ਰਮ (ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ) ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੀ ਦੇਣਦਾਰੀ/ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ (ਪਾਰਟਨਰਜ਼) ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਫ਼ਰਮ/ਭਾਈਵਾਲ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਜੇ ਕੋਈ ਭਾਈਵਾਲ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਤਦ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਪਾਰਟਨਰ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਾਰਟਨਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੋਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ/ਟਰੱਸਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ/ਟਰੱਸਟੀ/ਨਾਬਾਲਗ਼ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ

ਏਜੰਟ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ਼/ਅਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਜਿਹੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ/ਟਰੱਸਟੀ/ਏਜੰਟ ਉੱਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੋਰਟ ਆੱਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ?

ਉੱਤਰ. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਰਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਰਟ ਆੱਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਨਰਲ/ਅਧਿਕਾਰਤ ਟਰੱਸਟੀ/ਰਿਸੀਵਰ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਤਦ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਜਿਹੀ ਕੋਰਟ ਆੱਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਨਰਲ/ਅਧਿਕਾਰਤ ਟਰੱਸਟੀ/ਰਿਸੀਵਰ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

=======

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ, ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ

16. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ, ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਕੀ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਹਕਮ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ 'ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ' ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਂਝ, ਕੁਝ ਫ਼ੈਸਲੇ, ਆਦੇਸ਼ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 93 ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਅਪੀਲਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਜਦੋਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਮੱਡਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ, ਅਨੁਛੇਦ 79(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੇ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫ਼ੈਸਲਾ (ਜੋ ਕਿਸੇ ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਸ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ 'ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' (ਐਫ.ਏ.ਏ.) ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰੇ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਦ ਐਫ.ਏ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. 'ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ

ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਇਹ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਸੀ.ਜ਼ੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਵਿਭਾਗੀ ਅਪੀਲ/ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ 'ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਖਿਮਾ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਉਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (3+1), ਬਸ਼ਰਤੇ, ਕੋਈ 'ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 79(4) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ 'ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅਪੀਲ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਉਸ ਕੋਲ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗ਼ਲਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਡਜੁਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸੀ.ਜ਼ੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜ਼ੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰੀ-ਡਿਪੌਜ਼ਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਵਿਵਾਦ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ 10% (ਉਂਝ, ਐਸ.ਜ਼ੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ, ਵਧੀਕ

ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਮੱਡਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12 ਅਤੇ 13)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਵਿਵਾਦ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ੀ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 79(6) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 'ਵਿਵਾਦ ਅਧੀਨ ਰਕਮ' ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ –

(i) ਅਨੁਛੇਦ 46 ਜਾਂ 47 ਜਾਂ 48 ਜਾਂ 51 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਸ਼ੀ;

(ii) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮਾਂ 201... ਦੇ ਨਿਯਮ ...... ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ੀ; ਅਤੇ

(iii) ਲਈ ਗਈ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਐਫ਼.ਏ.ਏ. ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ/ਜੁਰਮਾਨਾ/ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ/ਮੂਲ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਰੀਫ਼ੰਡ/ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ?

ਉੱਤਰ. ਐਫ਼.ਏ.ਏ. ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ***ਫ਼ੀਸ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਧਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਜਾਂ ਰੀਫ਼ੰਡ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕੇ,*** *ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ''ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। (ਅਨੁਛੇਦ 79(10) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ)*

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਗ਼ਲਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਐਫ਼.ਏ.ਏ. ਅਜਿਹਾ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਸ.ਸੀ.ਐਨ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 51 ਅਧੀਨ ਹੀ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਅਨੁਛੇਦ 79(10) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. (ਕੇਵਲ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ) ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ 'ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਵਿਵਾਦ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਦਾ 10%, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ, ਇਸ 10% ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਮੁਕੰਮਲ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ 'ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ' ਹੈ, ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀ 'ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' ਕੋਲ ਪ੍ਰੀ-ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਰਕਮ, ਵਿਵਾਦ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 50% ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. (ਕੇਵਲ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ) "ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ" ਦੀ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ (ਕਾਰਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ) ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੀ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 80(1); ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਸਮਝਣ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਈ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੋਧਣਗੇ ਜੇ

(ੳ) ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 79 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 82 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 87 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 88 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਅ) ਫ਼ੈਸਲਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੰ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ 'ਬੰਧਨਾਂ' ਲਈ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਐਮ.ਡੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਵੇਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ –

- *ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ*
- *ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਾਂ*

- *ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਜਾਂ*
- *ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ*
- *ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ,*
- *ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ*
- *ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ (ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ)*

1,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 82(1))

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਏ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਕ੍ਰੱਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 45 ਦਿਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ (ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ) ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਓ?

ਉੱਤਰ. (i) ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ 'ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ' ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 82 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 82 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 82 ਅਧੀਨ ਵੀ ਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(ii) *ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 82 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸੋਧੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨੱਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।*

(iii) *ਉਂਝ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ; ਕਿਉਂਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਐਫ਼.ਏ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਫ਼.ਏ.ਏ. ਵੀ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ 'ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਹਨ, ਉਹ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।*

(iv) *ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਬੂਲ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨੇ, ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰੀ-ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟ ਪੂਰਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਕੀ ਪ੍ਰੀ-ਡਿਪਾੱਜ਼ਿਟ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 85 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਛੇਦ 79 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (6)/(4) ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 82 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (10)/(7) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਕਿਸੇ

ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਉੱਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 39 ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਦਰ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਵੀ, ਇਸ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਫ਼ੋਰਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ; ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। (ਅਨੁਛੇਦ 871())। ਉਂਝ, ਜੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਾਲੇ; ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਤਭੇਦ ਹਨ; ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ, ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੂਬੇ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੂਬਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਾਲੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਹਨ, ਤਦ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ 180 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ। ਉਂਝ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

=======

ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ

17. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਡਲ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 94 ਅਨੁਸਾਰ, 'ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ' ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ; ਅਨੁਛੇਦ 97 ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਅਨੁਛੇਦ 97 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

(ੳ) ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ;

(ਅ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੋਵੇ;

(ੲ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ;

(ਸ) ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗਤਾ;

(ਹ) ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਨਿਰਧਾਰਨ;

(ਕ) ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ;

(ਖ) ਕੀ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਚੀਜ਼; ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਸ ਮੱਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼:

i. *ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਡਵਾਂਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;*

ii. *ਸਿੱਧਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ (ਐਫ.ਡੀ.ਆਈ.) ਖਿੱਚਣਾ;*

iii. *ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਘਟਾਉਣਾ;*

iv. *ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਖ਼ਰਚੀਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇਣਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ 'ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗਜ਼ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ' (ਏ.ਏ.ਆਰ.) ਦਾ ਕੀ ਗਠਨ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. 'ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ' (ਏ.ਏ.ਆਰ.) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਿਯਮਾਂ (ਅਨੁਛੇਦ 95) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. 'ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਫ਼ਾਰ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ' (ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ.) ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. 'ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਫ਼ਾਰ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ' (ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ.); ਏ.ਏ.ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੈਂਬਰ - ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ (ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ.) ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ (ਅਨੁਛੇਦ 96)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਅਤੇ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦਾ ਗਠਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਅਤੇ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਹੋਣਗੇ (ਅਨੁਛੇਦ 95 ਅਤੇ 96)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 102 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਜਾਂ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਕੇਵਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਰੂਲਿੰਗ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ, ਅਨੁਛੇਦ 102 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਉਸ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸਲ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਤੱਥ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਕਿਸੇ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 103 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਮੁੱਢੋਂ ਰੱਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਜਾਂ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਸਥ ਤੱਕ ਲੁਕਾ ਕੇ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤਰੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਸ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਕਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ (ਪਰ ਉਸ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਨੂੰ

ਛੱਡ ਕੇ, ਜਦੋਂ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੱਕ)। ਕਿਸੇ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 97 ਅਤੇ 98 ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਅਨੁਛੇਦ 97 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ਾਰਮ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਾਰਮ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮੈਟ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਛੇਦ 98 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਏ.ਏ.ਆਰ. ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗੇ ਜਾਣਗੇ। ਤਦ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 98(2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(ੳ) ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਤਵੀ ਪਿਆ ਹੈ;

(ਅ) ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ;

(ੲ) ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਚ ਮੁਲਤਵੀ ਪਿਆ ਹੈ।

(ਸ) ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੋ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਵੱਲੋਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੋਲ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰੂਲਿੰਗ ਸੁਣਾਏਗਾ। ਆਪਣੀ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗਾ।

ਰੂਲਿੰਗ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਏ.ਏ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ . ਤਦ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਹੋਵੇ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣ, ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਤਭੇਦ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਜਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ(ਨੁਕਤਿਆਂ) ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ

ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਨਾ ਪੁੱਜ ਸਕਣ, ਤਦ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਕੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ?

ਉੱਤਰ. ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੱਾਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 99 ਅਤੇ 100 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ, ਤਦ ਉਹ ਵੀ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ 'ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਮਨੋਨੀਤ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਾਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਤਦ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਡਵਾਂਸ ਰੂਲਿੰਗ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਏ.ਏ.ਆਰ. ਅਤੇ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਕਿਸੇ ਰੂਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 101 ਏ.ਏ.ਆਰ. ਅਤੇ ਏ.ਏ.ਏ.ਆਰ. ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਧਣ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਘਟਣ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

=======

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ

18. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. 'ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਨਿਬੇੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:–

i. ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨਿਬੇੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਕਲਪਿਕ ਚੈਨਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;

ii. ਮਹਿੰਗੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ।

iii. ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;

iv. ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ੋਰਮ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਦੇਣਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕੇ;

v. ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਨਿਬੇੜੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਕੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਟੈਕਸ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ (ਅਨੁਛੇਦਾਂ 11 ਤੋਂ 26 ਤੱਕ) ਅਧੀਨ ਨਿਗਮਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਏ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨਹੀਂ ਨਿਬੇੜੇ ਜਾ

ਸਕਦੇ। ਉਂਝ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜੋ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਟੈਂਪਲੇਟ ਭਾਵ ਫ਼ਾਰਮੈਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੇ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵਿਵਸਥਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ 'ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੇਸ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 11 ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸ ਭਾਵ ਮਾਮਲਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅੱਫ਼ੀਸਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਸੂਲੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਪਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ 'ਕੇਸ' ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹਾਲੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚੇਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਰਿਮਾਂਡ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਪਈ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਬੇੜੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ/ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਗੇ?

ਉੱਤਰ. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੂਬਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠਲੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਸੂਬਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਜੱਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੋ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਤਕਨੀਕੀ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੀਜਾ ਮੈਂਬਰ; ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ, ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਖ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਭਾਵ ਨਿਬੇੜੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕੌਣ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟਂ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ 'ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਤਵੀ ਪਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

i. ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜਿਹੜੀ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

ii. ਅਜਿਹੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ;

iii. ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਧੀਕ ਰਕਮ, ਜੋ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ;

iv. ਗ਼ਲਤ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਛੋਟ ਦਾ ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਅਨੁਸਾਰ, ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਤਦ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ:

(ੳ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਰਿਟਰਨ(ਾਂ) ਫ਼ਾਇਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਰਨ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਆਵਸ਼ਕਤਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵੈਧ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਰਿਟਰਨ(ਾਂ) ਫ਼ਾਇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ(ਆਂ)।

(ਅ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਤਵੀ ਪਿਆ ਹੈ।

(ੲ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਧੀਕ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਸ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਧੀਕ ਰਕਮ ਬਣਦੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਅਜਿਹੇ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

i. *ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਲਤਵੀ ਪਿਆ ਹੈ;*

ii. *ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਉੱਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ;*

iii. *ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ੀਸਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ; ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ:

i. *ਟੈਕਸ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ (ਜੇ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਮਿਆਦ 'ਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਬਕਾਇਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ); (ਅਨੁਛੇਦ 16)।*

ii. *ਉਹ ਵਿਧੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; (ਅਨੁਛੇਦ 16)*

iii. *ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ*

ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੀ ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; (ਅਨੁਛੇਦ 20)

iv. *ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ; (ਅਨੁਛੇਦ 20);*

v. *ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਪਏ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ। ਅਜਿਹੀ ਅਸਥਾਈ ਕੁਰਕੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; (ਅਨੁਛੇਦ 17);*

vi. *ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਫ਼ਸਟ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ (ਕੇਸ) ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ, ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਜਬ ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; (ਅਨੁਛੇਦ 21);*

vii. *ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਬੇੜੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੇਵਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਪੁੱਗੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਅਨੁਛੇਦ 18)।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. (i) ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤਰੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਮੁੜ-ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸਲ ਜਾਂ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਭਾਵ ਨਿਬੇੜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ii) ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। (ਅਨੁਛੇਦ 20)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੌਣ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ:

i. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋ ਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। (ਅਨੁਛੇਦ 23)

ii. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ,

ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹੇ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵਾਜਬ ਐਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਅਨੁਛੇਦ 23)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ?

ਉੱਤਰ. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦਾਂ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਬਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ, ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਹਿਤ ਕੋਡ ਆੱਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ (ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 195 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, 1860 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 196 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 193 ਅਤੇ 228 ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, 1860 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 193 ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, 1860 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 228 ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਬਦਲੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 24 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅੰਦਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੋਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਵਲ ਧਿਆਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰਾਤਮਕ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਆੱਫ਼ੀਸਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਲਿਆਂਦੀ

ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਧਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਦੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਨਿਰੀਖਣ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ

19. ਨਿਰੀਖਣ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਮੱਦ 'ਤਲਾਸ਼ੀ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ (ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਭਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੱਦ 'ਤਲਾਸ਼ੀ' (ਸਰਚ) ਦਾ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ, ਖੇਤਰ, ਵਿਅਕਤੀ, ਵਸਤੂ ਆਦਿ ਦੀ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੁਣਛਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਲੁਕਾਈ ਹੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਪਰਿਸਰ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕੇਵਲ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਵੈਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਹੀ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਮੱਦ 'ਨਿਰੀਖਣ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ 'ਨਿਰੀਖਣ' ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਨਰਮ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਜਾਂ ਗੁਦਾਮ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਅੱਪਰੇਟਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. 'ਨਿਰੀਖਣ' ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੌਣ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ (ਸਥਿਤੀਆਂ) ਵਿੱਚ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 60 ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕੇਵਲ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ

ਅਜਿਹਾ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ:

i. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲੁਕਾਇਆ ਸੀ;

ii. ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਸਟੱਕ ਲੁਕਾਇਆ;

iii. ਵਧੇਰੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਲੇਮ ਕੀਤਾ;

iv. ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ;

v. ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਕੀ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ/ਪਰਿਸਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

i. ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ;

ii. ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ, ਜੋ ਮਾਲ ਦੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ;

iii. ਕਿਸੇ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਜਾਂ ਗੁਦਾਮ ਦੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਔੱਪਰੇਟਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਕੌਣ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਾਲ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਕਿ ਜ਼ਬਤੀ ਕਰਨਯੋਗ ਬਣਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. 'ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਯਕੀਨ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਉਹ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 26 ਅਨੁਸਾ,"ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ 'ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ।" 'ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਇੱਕ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਨਿਰਧਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸੂਝਬੂਝ ਭਰਪੂਰ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇੱਕ ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਜਬ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ 'ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਉੱਤਰ. ਭਾਵੇਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਯਕੀਨ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਂਞ,

ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਰਹੇਗਾ, ਜੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ' ਭਾਵ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਵਾਜਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਤਲਾਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ' ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵੇਰਵੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

i. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ,

ii. ਉਸ ਪਰਿਸਰ ਦਾ ਨਾਂਅ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਹੈ,

iii. ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਹੁਦਾ,

iv. ਵਾਰੰਟਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਪੂਰੇ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੋਲ ਮੋਹਰ ਸਮੇਤ,

v. ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨ,

vi. ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ,

vii. ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਭਾਵ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਆਦਿ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਕਦੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 70 ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲ ਉਦੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

(i) ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ

ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(ii) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

(iii) ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(iv) ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਵੈਧ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਪਰਿਸਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ (ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵਾਜਬ) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਸ ਪਰਿਸਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦੀ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪਰਿਸਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਕੋਈ ਅਲਮਾਰੀ ਜਾਂ ਬਕਸਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਅਲਮਾਰੀ ਜਾਂ ਬਕਸੇ ਅੰਦਰ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸ਼ੱਕੀ ਸਾਮਾਨ, ਅਕਾਊਂਟ, ਰਜਿਸਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 60(8) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ

ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਕੋਡ ਔੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੋਡ ਔੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 100 ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਤਲਾਸ਼ੀ ਔੱਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- *ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਪਰਿਸਰ ਦੀ ਤਦ ਤੱਕ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।*
- *ਕਿਸੇ ਘਰ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।*
- *ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤੀ ਕਾਰਡ ਵਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।*
- *ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਸਹੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਵਾਰੰਟ ਉਸ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਬੱਡੀ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਲਏ ਜਾਣ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਬੱਡੀ ਉੱਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਵੀ ਲਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।*
- *ਤਲਾਸ਼ੀ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਵਾਸੀ ਉਪਲਬਧ/ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ, ਤਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਆਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।*

- ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪਰਿਸਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਨਿਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਚਨਾਮਾ/ਮਹਾਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਮਦ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ/ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਚਨਾਮਾ/ਮਹਾਜ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਨਾਮਾ/ਮਹਾਜ਼ਰ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ/ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਉੱਤੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ/ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਵਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਉਸ(ਉਨ੍ਹਾਂ) ਅਧਿਕਾਰੀ(ਆਂ) ਨੇ ਵੀ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨੇ ਹਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ ਹਨ।
- ਤਲਾਸ਼ੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟਾਂ ਉੱਤੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤਾਮੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀਕਰਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਉਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।
- ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀਕਰਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਵਰਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਚਨਾਮਾ/ਮਹਾਜ਼ਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਲੱਗ ਸਮੇਤ ਉਸ

ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ/ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਕੀ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 64 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 50 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਔੱਡਿਟ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਔੱਡੀਟਰ ਜਨਰਲ (ਕੈਗ) ਜਾਂ ਕੌਸਟ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜਾਂ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਆਮਦਨ) ਦੇ ਹਿਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਔੱਡਿਟ, ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਚੈੱਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਸਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਂਝ, ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ/ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਆਦਿ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਔੱਡਿਟ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਕਿਸੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ, ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਬਿਨਾ ਵੈਧ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਲਈ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ (ਭਾਵ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਬਿਨਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ) ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ

ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਐਡਜੂਡੀਕੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਮੱਦ 'ਜ਼ਬਤੀ' (ਸੀਜ਼ਰ) ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦ 'ਸੀਜ਼ਰ' (seizure) ਭਾਵ 'ਜ਼ਬਤੀ' ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 'ਲੱਅ ਲੈਕਸੀਕਨ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ' ਵਿੱਚ 'ਸੀਜ਼ਰ' ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਕੀ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 69 ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਟਰੱਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਾਹਨ) ਸਮੇਤ ਮਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਂਘੇ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ) ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਟੋਰ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਵਸਤਾਂ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. 'ਜ਼ਬਤੀ' (ਸੀਜ਼ਰ) ਅਤੇ 'ਹਿਰਾਸਤ' (ਡਿਟੈਂਸ਼ਨ) ਵਿਚਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਸੰਪਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸੰਪਤੀ ਤੱਕ

ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣ ਨੂੰ 'ਡਿਟੈਂਸ਼ਨ' (ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ) ਆਖਦੇ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤੀ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਬਤੀ ਕੇਵਲ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਯਕੀਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਜਾਂਚ/ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਸਬੰਧੀ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾੱਡਲ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 60 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

- *i. ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਮਾਲ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ;*
- *ii. ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੋਟੋ-ਕਾਪੀਆਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲੋਂ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ;*
- *iii. ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਲਈ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;*
- *iv. ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ;*
- *v. ਮਾੱਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਯੋਗ, ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਆਦਿ) ਨੂੰ*

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਟਿਕਾਣੇ ਲਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ;

vi. *ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਡ ਆੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ 1973 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਂਝ, ਕੋਡ ਆੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 165 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (5) ਦੇ ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸੋਧ ਇਹ ਹੈ ਕਿ - ਲਈ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੇੜਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਉੱਤੇ 'ਵਿਚਾਰ-ਅਧਿਕਾਰ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟਂ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 61 ਅਧੀਨ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੇਪਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਮੱਦ 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਾਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦ 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ' (ਅਰੈਸਟ) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਂਝ ਨਿਆਂਇਕ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਾਂਡ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ' ਤੋਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਰੰਗ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ 'ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ' ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 73(1)(i), 73(1)(ii) ਅਤੇ 73(2) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਟੈਕਸ-ਚੋਰੀ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਡਲ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 73 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਹਿਰਾਸਤ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕਿਹੜੇ ਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 62 ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਹਨ:

i. ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ;

ii. ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਦ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਡਿਪਟੀ/ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਡ ਔੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 436 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

iii. ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਕੋਡ ਔੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ?

ਉੱਤਰ. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਡ ਔੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਫ਼ੀਲਡ ਔੱਫ਼ੀਸਰਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਡ ਔੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 57 ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਵਾਜਬ ਹਨ, ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਹਿਰਾਸਤ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ (ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਲਿਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ)। ਇਸ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 56 ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ 1997(1)ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 416 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

i. *ਜਿਹੜਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਟੈਗਜ਼ ਉਸ ਦੇ*

ਅਹੁਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਲੱਗੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ।

ii. *ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੀਮੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮੋਹਤਬਰ ਸਤਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਵੀ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ।*

ਸਤਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਵੀ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ।

iii. *ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਾੱਕ-ਅੱਪ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਛੇਤੀ ਵਿਵਹਾਰਕਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਖ਼ਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਮੀਮੋ ਦਾ ਗਵਾਹ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।*

iv. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਸਕਾਨ ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਕਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਗਠਨ' (ਲੀਗਲ ਏਡ ਔੱਰਗੇਇਲਾਇਜ਼ੇਸ਼ਨ) ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ 8 ਤੋਂ 12 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ।

v. ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨੇੜਲੇ ਦੋਸਤ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।

vi. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀਆਂ ਜਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਦਿਸਣ, ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

'ਨਿਰੀਖਣ ਮੀਮੋ' ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

vii. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਨਿਰੀਖਣ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਹਰੇਕ 48 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਸਬੰਧ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

viii. *ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਮੀਮੋ ਸਮੇਤ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।*

ix. *ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ।*

x. *ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ 12 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿਖੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੱਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਿਆਰ, ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਆਦਿ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

i. *ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਾਜਬ ਜਾਂਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ;*

ii. *ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ;*

iii. *ਮਾਲ ਦੀ ਸੰਗਠਤ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਜਾਂ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ*

ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ;

iv. ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਤਿਰ-ਦਿਮਾਗ਼ ਲੋਕ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਅੱਪਰੇਟਰਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ/ਬੇਨਾਮੀ ਦਰਾਮਦਾਂ/ਬਰਾਮਦਾਂ ਐਵੇਂ ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਆਈ.ਈ.ਸੀਜ਼ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ;

v. ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ-ਚੋਰੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਇੱਛਾ/ਅਪਰਾਧੀ ਦਿਮਾਗ਼ ਦਾ ਤੱਤ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ;

vi. ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ-ਧਮਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ; ਅਤੇ

viii. ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ, ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਪ੍ਰਤੱਖ ਜੁਰਮ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੰਭੀਰ ਵਰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਬਿਨਾ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਤੱਖ (ਨੱਨ-ਕੌਗਨਿਜ਼ੇਬਲ) ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਕੁਝ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 73(4) 'ਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ 2.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ (ਕੌਗਨਿਜ਼ੇਬਲ) ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਜੁਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤਯੋਗ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 28. ਯੋਗ ਭਾਵ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕਦੋਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 63 ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਉਸਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 29. ਸੰਮਨ ਰਾਹੀਂ ਸੱਦੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖ਼ੁਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30. ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਮਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 174 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ

ਸੰਮਨ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 172 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਤਦ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 175 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 193 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 66(3)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ 25,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 31. ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਮਾਲ) ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆੱਫ਼ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ (ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ.) ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਹਦਾਇਤਾਂ) ਦੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

i. ਸੰਮਨ ਤਾਂ ਅੰਤ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਅਸੈੱਸੀਜ਼), ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ ਸਿਖ਼ਰਲੀ/ਚੋਟੀ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

ii. ਸੰਮਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਲਈ ਬੇਲੋੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰੇ;

iii. ਸੁਪਰਇਨਟੈਂਡੈਂਟਸ ਵੱਲੋਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ

ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ;

iv. *ਜਿੱਥੇ ਅੱਪਰੇਸ਼ਨਲ (ਸੰਚਾਲਨਾਤਮਕ) ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂਜ਼ੁਬਾਨੀ/ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਉੱਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ;*

v. *ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਫ਼ਾਇਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ;*

vi. *ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਈ.ਓ., ਸੀ.ਐਫ਼.ਓ., ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਚ ਹੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।*

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਕਿ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 32. ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਮਨ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:-

(i) *ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ*

ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਉਸ ਹਾਲਤ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ii) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਮਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਵੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(iii) ਸੰਮਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੋ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ-ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ; ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੰਝ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(iv) ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਫ਼ਤਰੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਉਂਝ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 33. ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਰਗ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 65 ਅਧੀਨ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕਾਂ ਵਜੋਂ ਰਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਇਹ ਵਰਗ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

i. ਪੁਲਿਸ;

ii. ਕਸਟਮਜ਼;

iii. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸੂਬਾ/ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ;

iv. ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸੂਬਾ/ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ;

v. ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ;

vi. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਰਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ/ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

=======

ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ

20. ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਮੱਾਡਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਆਇ XVI ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ (ਸਜ਼ਾਵਾਂ) ਨੂੰ ਨੇਮਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਛੇਦ 66 ਵਿੱਚ 21 ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 8 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੁਰਮਾਨੇ (ਸਜ਼ਾ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ । ਵਰਣਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:–

1) *ਬਿਨਾ ਇਨਵੁਆਇਸ ਦੇ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ/ਗ਼ਲਤ ਇਨਵੁਆਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ;*
2) *ਬਿਨਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਿਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;*
3) *ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨਾ;*
4) *ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨਾ;*
5) *'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ' (ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ.) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 37 ਅਧੀਨ 'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ' ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ;*
6) *'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ' (ਟੀ.ਸੀ.ਐਸ.) ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 43ਸੀ ਅਧੀਨ 'ਸਰੋਤ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ' ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ;*
7) *ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ/ਉਪਯੋਗ ਲੈਣਾ;*

8) ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੀਫ਼ੰਡ ਲੈਣਾ;

9) ਅਨੁਛੇਦ 17 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾਣਾ/ਵੰਡਣਾ;

10) ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ (ਚੋਰੀ ਕਰਨ) ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਝੂਠੇ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਖਾਤੇ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ;

11) ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ;

12) ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਾਨਿਆਂ (ਫ਼ੀਲਡਜ਼) ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨਾ;

13) ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣਨਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ;

14) ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਭੇਜਣਾ;

15) ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਟਰਨਓਵਰ ਘੱਟ ਦਰਸਾਉਣਾ;

16) ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਊਂਟਸ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਕਾਊਂਟਸ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ;

17) ਕਾਨੂੰਨ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ;

18) ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ/ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ/ਭੰਡਾਰ ਕਰਨਾ;

19) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;

20) *ਕਿਸੇ ਵਸਤੂਗਤ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ;*

21) *ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ/ਜ਼ਬਤ/ਕੁਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ/ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕਰਨਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਮੱਦ 'ਪੈਨਲਟੀ' (ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ) ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸ਼ਬਦ 'ਪੈਨਲਟੀ' (ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ) ਨੂੰ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ-ਪ੍ਰਵੀਨਤਾ ਵਿੱਚ 'ਪੈਨਲਟੀ' ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- *ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;*
- *ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਸੀ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਜੁਰਮਾਨੇ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 68 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਮ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ –

- *ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ 'ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,*
- *ਜੁਰਮਾਨਾ; ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ*

ਹੈ,

- *ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ,*
- *ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਲੰਘਣਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ,*
- *ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।*

ਅਨੁਛੇਦ 68 ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ –

- *ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਉਲੰਘਣਾ (ਮਾਮੂਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਜਾਂ*
- *ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਤਮਕ ਆਵਸ਼ਕਤਾ, ਜਾਂ*
- *ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ/ਉਕਾਈ (ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸਦੀ ਹੈ), ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਜਾਂ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।*

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਰਕਮ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ 'ਪੈਨਲਟੀ' (ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ) ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 66(1) ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 66 'ਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ:

- *ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਰੀਫ਼ੰਡ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਲਏ ਲਾਭ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਾਂ*
- *10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ।*

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਨੁਛੇਦ 66(2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੰਨਾ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ:

- *ਜਿੰਨਾ ਟੈਕਸ ਘੱਟ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ 10%, ਜਾਂ*
- *ਰੁਪਏ 10,000/-*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ 'ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 66(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਛੇ ਲਗਾਤਾਰ ਟੈਕਸ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦਾਂ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ; ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 66(3) ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 25,000/ - ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ -

- *21 ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ,*
- *ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, (ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਪਲਾਈ, ਭੰਡਾਰ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,*
- *ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,*
- *ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ,*

ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ,

- *ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 67 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 25,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਮਾਲ ਦੀ ਵੈਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇ ਬਗ਼ੈਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਭੰਡਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਭਾਵ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਂ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ-ਪੱਤਰ) ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਅਕਾਉਂਟਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਤਦ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਾਹਨ ਸਮੇਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਵਰਣਿਤ ਰਕਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 8(3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ

ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਦ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿੰਨਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵ ਇੱਕ ਆਮ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਜ਼ਬਤੀ' (ਕਨਫ਼ਿਸਕੇਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਰੋਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਾਟ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ 'ਫ਼ਿਸਕਸ' ਜਾਂ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਸ਼ਬਦ 'ਕਨਫ਼ਿਸਕੇਟ' ਨੂੰ 'ਅਈਅਰ'ਜ਼ ਲੱਅ ਲੈਕਸੀਕਨ' ਵਿੱਚ "ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ (ਨਿਜੀ ਸੰਪਤੀ) ਜਨਤਕ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ; ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 70 ਅਧੀਨ,ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ:

- *ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ*
- *ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ*
- *ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਾਂ*
- *ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ*

ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕਾਰਨ ਮਾਲ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜ਼ਬਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਜ਼ਬਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 70(6) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ (ਜੋ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ) ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸੂਲੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਮਾਲ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਅਨੁਛੇਦ 71 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕਵਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਵਾਹਨ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਵਾਹਨ ਸਮੇਤ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਉਂਝ, ਜੇ ਉਸ ਵਾਹਨ ਦਾ ਮਾਲ ਜੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਾਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਆਵਸ਼ਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ਘੋਸ਼ਣਾ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਲਿਜਾਣ ਸਬੰਧ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਦ ਉਸ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮਾਲ ਉੱਪਰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿੰਨਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 72 ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਆਵਸ਼ੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ਘੋਸ਼ਣਾ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕਵਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਮਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 70 ਜਾਂ 71 ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ/ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. 'ਪ੍ਰੌਸੀਕਿਊਸ਼ਨ' (ਪੈਰਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ) ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਪ੍ਰੌਸੀਕਿਊਸ਼ਨ' (ਪੈਰਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ) ਇੱਕ ਸੰਸਥਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ; ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 198 ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰੌਸੀਕਿਊਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਅਪਰਾਧ ਹਨ,, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ 'ਪ੍ਰੌਸੀਕਿਊਸ਼ਨ' ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 73 ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨੇਮਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੈਰਵੀ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 12 ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

1) *ਕੋਈ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਝੂਠੀ/ਗ਼ਲਤ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;*
2) *ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;*
3) *ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਾ ਕਰਨਾ;*
4) *3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;*
5) *ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ/ਉਪਯੋਗ ਲੈਣਾ;*
6) *ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੀਫ਼ੰਡ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਣਾ;*

7) *ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਵਿੱਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਅਕਾਊਂਟਸ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇਣਾ;*
8) *ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ 'ਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ;*
9) *ਅਜਿਹੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਡੀਲਿੰਗ ਕਰਨੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਸਪਲਾਈ, ਭੰਡਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਲਿਜਾਣਾ;*
10) *ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ;*
11) *ਕਾਨੂੰਨ/ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ;*
12) *ਉਪਰੋਕਤ 11 ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 73(1) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਕੀਤਾ ਜੁਰਮ...	***ਸਜ਼ਾ (ਕੈਦ ... ਤੱਕ)***
250 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ	*5 ਸਾਲ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ*
50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 250 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ	*3 ਸਾਲ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ*
25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ	*1 ਸਾਲ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ*

ਅਨੁਛੇਦ 73(2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ 'ਤੇ 5 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਉਂਝ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ 'ਪ੍ਰਤੱਖ' (ਕੌਗਨਿਜ਼ਬੇਲ) ਅਤੇ 'ਅਪ੍ਰਤੱਖ' (ਨੌਨ-ਕੌਗਨਿਜ਼ੇਬਲ) ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 73(3) ਅਤੇ 73(4) ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ

- *ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ 250 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਹ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤਯੋਗ ਹੋਣਗੇ,*
- *ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ 250 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਣਗੇ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰੰਭ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ; ਮਨੋਨੀਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਕੀ 'ਮੈਨਜ਼ਰੀਅ' ਜਾਂ 'ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ' (ਕਲਪੇਬਲ ਮੈਂਟਲ ਸਟੇਟ) ਵਿਰੁੱਧ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਉਂਝ, ਅਨੁਛੇਦ 75 ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ (ਭਾਵ 'ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ' (ਕਲਪੇਬਲ ਮੈਂਟਲ ਸਟੇਟ ਜਾਂ 'ਮੈਨਜ਼ਰੀਅ (mensrea)') ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. 'ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ' (ਕਲਪੇਬਲ ਮੈਂਟਲ ਸਟੇਟ) ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ 'ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ' ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਦਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ -

- *ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;*
- *ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣਯੋਗ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ;*
- *ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਏ ਅੜਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ;*
- *ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਕੀ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਐਮ.ਜ਼ੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 77 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ -

- *... ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ/ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ*
- *... ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ*

... ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਰਣਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ' ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ 'ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕੋਡ ਆੱਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 320 ਵਿੱਚ 'ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ' ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਣਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਕੀ ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 78 ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ, ਨਿਰਧਾਰਤ (ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ) ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉੱਤੇ ਕੰਪਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

- *12 ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਤੋਂ 7 ਨੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਅਪਰਾਧ (ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ), ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਣਿਤ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;*
- *12 ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਤੋਂ 7 ਨੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ/ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ, ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਣਿਤ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।*
- *ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ/ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ (ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ), ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਣਿਤ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।*
- *ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ, ਜੋ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਏ. ਜਾਂ ਐਫ.ਈ.ਐਮ.ਏ. ਜਾਂ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ./ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ;*
- *ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।*

ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕੇਵਲ ਟੈਕਸ, ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ

ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਲਈ ਕੀ ਮੁਦਰਾ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ (ਮੌਨਿਟਰੀ) ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ। ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਰਾਸ਼ੀ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਸੀਮਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀਃ-

- *ਸ਼ਾਮਲ ਟੈਕਸ ਦਾ 50%, ਜਾਂ*
- *10,000/- ਰੁਪਏ*

ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਰਾਸ਼ੀ ਲਈ ਉੱਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀਃ-

- *ਸ਼ਾਮਲ ਟੈਕਸ ਦਾ 150% ਜਾਂ*
- *30,000/- ਰੁਪਏ*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26. ਐਮ.ਜੀ.ਐਲ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦਾ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ. ਅਨੁਛੇਦ 77 ਦੇ ਉੱਪ-ਅਨੁਛੇਦ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਹੋਈ ਕੋਈ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਰਵਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

21. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਇੰਟੈਗਰੇਟਡ ਗੁਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਟੈਕਸ' (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. – ਸੰਗਠਤ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ, ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 3(1) ਅਤੇ 3(2)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਕਿਵੇਂ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਮ੍ਹਾ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਉਪਲਬਧ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ (ਵੈਲਿਊ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਉੱਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ, ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰੇਗਾ। ਦਰਾਮਦੀ ਡੀਲਰ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਤਪਾਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਲੇਮ ਕਰੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਰਾਮਦੀ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਾਜਬ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ, ਕਲੇਮਜ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗੀ, .ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸ.ਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ 11 ਅਧਿਆਇ ਹਨ ਜੋ 33 ਅਨੁਛੇਦਾਂ (ਸੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਡ੍ਰਾ.ਫਟ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਮੂਵਮੈਂਟ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਮੂਵਮੈਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੈਂਬਲ ਕੀਤੀਆਂ ਭਾਵ ਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਉੱਤੇ ਭਾਵ ਔਨ ਬੋਰਡ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੌਡਲ ਦੇ ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੌਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲਾਭ ਹਨ:

ੳ. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਉੱਤੇ ਬੇਰੋਕ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਚੇਨ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ;

ਅ. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅੱਪਫ੍ਰੰਟ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ .ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਬਲੌਕੇਜ ਨਹੀਂ

ੲ. ਬਰਾਮਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੀ.ਫੰਡ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਸ. ਸਵੈ-ਨਿਗਰਾਨੀ ਮੌਡਲ;

ਹ. ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਟੈਕਸ-ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ;

ਕ. ਸਾਦੀ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਉੱਤੇ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਨਹੀਂ;

ਖ. ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਉਚੇਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਮੱਡਲ 'ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਟੂ ਬਿਜ਼ਨੇਸ' (ਬੀ2ਬੀ - ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਤੱਕ) ਅਤੇ 'ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਟੂ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ' (ਬੀ2ਸੀ - ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਖਪਤਕਾਰ) ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼ (ਲੈਣ-ਦੇਣ) ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਾਮਦਾਂ/ਬਰਾਮਦਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਕਿਵੇਂ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਸਾਰੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ/ਦਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਖੇਤਰ; ਟਿਕਾਣਾ (ਡੈਸਟੀਨੇਸ਼ਨ) ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਦਰਾਮਦੀ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਵਜੋਂ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੈੱਟ-ਔੱਫ਼ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 2(ਸੀ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਭਾਗ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੀ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 27 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲੇਵੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂ

ਨਕਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ, ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

- *ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ;*

- *ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;*

- *ਜੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੋਵੇਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣ, ਤਦ ਕੇਵਲ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਹੀ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਵਰਤਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਵੇਗੀ।*

ਬਾਕੀ ਦੀ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ (ਪ੍ਰਣਾਲੀ) ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇਸੇ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੇਂਦਰ, ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦੋ ਕਾਊਂਟਸ ਉੱਤੇ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ –

- ***ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ**: ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ, ਐਸ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੀ ਦੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸਮਾਨ ਓਨੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਿੰਨੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ।*

- ***ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ**: ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸਮਾਨ ਓਨੀ ਹੀ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿੰਨੀ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕੋ-ਰਾਜ ਦੇ*

ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਲਈ; ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਡੀਲਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੰਚਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਖਾਤੇ ਵਿਚਾਲੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

=======

ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ

22. ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਖਪਤ ਉੱਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਖਪਤ ਦੇ ਪੁਆਇੰਟ ਉੱਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੀ 'ਸਥਾਨ' ਨੂੰ ਭਾਵ ਉਹ ਟੈਕਸਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਪੁੱਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਮ੍ਹਾ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਉਹ ਸਪਲਾਈ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਦ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਪਲਾਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਉਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜਿਹੜੇ ਮਾਲ ਭਾਵ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੱਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਔਕੜਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

(i) *ਸੇਵਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਜਾਂ ਢੰਗ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 'ਪੋਸਟ-ਪੇਡ' ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 'ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ' ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;*

ਬਿਲ ਦੇਣ ਦਾ ਪਤਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਰਜ਼ (ਬਿਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ) ਦਾ ਪਤਾ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੱਫ਼ਟਵੇਅਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਔਨਲਾਈਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਗਾਹਕ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) *ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ (ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ), ਸਰਵਿਸ ਰਿਸੀਵਰ (ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਲਾਂਲ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖੋਜ-ਖੁਰਾ ਲੱਭਣਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ।*

(iii) ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ (ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ) ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਥਾਨ ਹੋਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਚੱਲਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਲ ਭੇਜਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iv) ਕੁਝ ਵਾਰ ਇੱਕੋ ਤੱਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਰੇਲ ਪਟੜੀ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਾਈਵੇਅ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਪੁਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਏਅਰਲਾਈਨ ਮੌਸਮੀ ਟਿਕਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੰਨ ਲਵੋ 10 ਪੱਤਰੇ (ਲੀਫ਼ਸ), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੌਇਡਾ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਂ ਫ਼ਰੀਦਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ;

(v) *ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਿਰੰਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਰਹੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ 15-20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਡੀ.ਟੀ.ਐਚ., ਔਨਲਾਈਨ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਔਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੁਕਿੰਗ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਮੋਬਾਇਲ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰੌਕਸੀਜ਼ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਭਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੌਕਸੀ ਜੋ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਵਾਜਬ ਨਤੀਜਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(ੳ) *ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ*

(ਅ) *ਸੇਵਾ-ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ;*

(ੲ) *ਉਹ ਸਥਾਨ, ਜਿੱਥੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੋਈ/ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਸਥਾਨ;*

(ਸ) *ਸਥਾਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਹੋਈ; ਅਤੇ*

(ਹ) *ਸਥਾਨ/ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਲਾਭ ਗਿਆ*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਬੀ2ਬੀ (ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈਜ਼) ਅਤੇ ਬੀ2ਸੀ (ਅਣਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈਜ਼) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਬੀ2ਬੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੇਵਲ 'ਪਾਸ

ਥਰੂ' ਹਨ। ਬੀ2ਬੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੀ2ਬੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਜ਼) ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਕੋਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਖਪਤ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੀ2ਬੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੀ2ਸੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀ2ਸੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈਦੀ ਖਪਤ ਆਖ਼ਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ; ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਲ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਦੀ ਮੂਵਮੈਂਟ (ਆਵਾਜਾਈ) ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 5(2)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਸਪਲਾਇਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਦਾਇਤ 'ਤੇ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ (ਪ੍ਰਮੁੱਖ) ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 5(2ਏ)।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਕਿਸ਼ਤੀ, ਹਵਾਈ

ਜਹਾਜ਼, ਇੱਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਉੱਤੇ ਭਾਵ ਔਨ ਬੋਰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਔਨ ਬੋਰਡ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 5(5)।

ਉਂਝ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੁਆਇੰਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਵਾਹਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਵਾਨਗੀ ਪਾਈ ਸੀ (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 6(11)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬੀ2ਬੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਡੀਫ਼ੌਲਟ ਅਨੁਮਾਨ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੱਦਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਅਤੇ ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਹਨ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਸਦਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰੌਕਸੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਡੀਫ਼ੌਲਟ ਅਨੁਮਾਨ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਆਮ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੀ ਹੈ। ਉਂਝ, ਬਹੁਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰੌਕਸੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਸ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁੰਬਈ ਤੱਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਈ ਸੂਬੇ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜਦੋਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਦ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ; ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕੋਈ ਕੰਟਰੈਕਟ

ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ–ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੈਕਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਦ ਇਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 6(5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕੋਈ ਈਵੈਂਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੰਨ ਲਓ, ਜਿਵੇਂ ਆਈ.ਪੀ.ਐਲ. ਕ੍ਰਿਕੇਟ ਲੜੀ, ਜੋ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਕਿਸੇ ਈਵੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਤਦ ਈਵੈਂਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਂਝ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਈਵੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਈਵੈਂਟ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਠੀ (ਸੰਚਿਤ) ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸੂਬਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 6(8) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਕੂਰੀਅਰ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਦੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਂਝ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁੰਬਈ ਪਰਤਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੁੰਬਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਉਂਝ, ਵਾਪਸੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦਿੱਲੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯਾਤਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 6(11) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਮੈਸ. ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਕਟ/ਪਾਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾਈ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੀਫ਼ਾੱਲਟ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 6(10)(ਬੀ) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋਿ ਧਾਰਾ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਮੋਬਾਇਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਇਹ ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੋਬਾਇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਹਨ। ਖਪਤਕਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਇੱਕ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਸਥਿਤ ਹਨ।

ਮੋਬਾਇਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪੋਸਟ-ਪੇਡ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਪੋਸਟ–ਪੇਡ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਲਿੰਗ ਪਤੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੀ–ਪੇਡ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੀ–ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਂਝ, ਜੇ ਰੀਚਾਰਜ ਇੰਟਰਨੈੱਟ/ਈ–ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸਥਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਗੋਆ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ. (ਮੁੰਬਈ 'ਚ) ਉੱਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰੋਕਰ ਤੋਂ ਸ਼ੇਅਰ ਖ਼ਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ; ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਗੋਆ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁੱਲੂ–ਮਨਾਲੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਾਲੀ 'ਚ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੇ ਸੇਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੁੱਲੂ ਭਾਵ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਂਝ, ਜੇ ਸੇਵਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਦ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੁੰਬਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਗੁੜਗਾਓਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਉਡਾਣ ਰਾਹੀਂ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਯਾਤਰਾ–ਬੀਮਾ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਬੀਮਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁੜਗਾਓਂ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 6(14) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੀਓ ਧਾਰਾ)

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ’ਤੇ ਫ਼ਰੰਟ-ਐੱਡ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

23. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਫ਼ਰੰਟ-ਐਂਡ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. 'ਗੁੱਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਟੈਕਸ ਨੈੱਟਵਰਕ' (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ.) ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾਕਾਰੀ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਆਈ.ਟੀ. (ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ) ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਰਿਟਰਨਜ਼ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਫ਼ਰੰਟਐਂਡ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ 'ਸਬੰਧ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ' (ਜਾਂ ਰਾਬਤਾ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਭਾਵ 'ਇੰਟਰਫ਼ੇਸ') ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦਾ ਮੁੱਢ/ਉਤਪੱਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਆਈ.ਟੀ. ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਆਈ.ਟੀ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਇੱਕਸਾਰ-ਇੰਟਰਫ਼ੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਵਿਨਿਯਮਾਂ, ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਮੈਟਸ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤ 'ਚ ਆਈ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮਜ਼ ਸੁਤੰਤਰ ਸਾਈਟਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਾਂ (ਕੇਂਦਰੀ, ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ) ਨੂੰ ਇੱਕਸਾਰ ਫ਼ਾਰਮੈਟਸ ਅਤੇ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਨਾਲ ਆਈ.ਟੀ. ਪਰਪੱਕਤਾ ਦੇ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਟਿਕਾਣਾ (ਡੈਸਟੀਨੈਸ਼ਨ) ਆਧਾਰਤ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ

ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਨੂੰ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਈ.ਟੀ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇ; ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ (ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ, ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਵਿਚਾਲੇ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਫੜਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਪੱਖ ਉੱਤੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 2010 ਦੀ ਚੌਥੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਰਣਿਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ (ਰੈਵੇਨਿਊ), ਮੈਂਬਰ (ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ) ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ., ਡੀ.ਜੀ. (ਸਿਸਟਮਜ਼), ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ., ਐਫ.ਏ. ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਅਸਮ, ਕਰਨਾਟਕ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਡਾ. ਨੰਦਨ ਨਿਲੇਕਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ 'ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਆਈ.ਟੀ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੂਹ' (ਜਿਸ ਨੂੰ ਈ.ਜੀ. ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਗਰੁੱਪ' (ਸਮੂਹ) ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੈੱਟਵਰਕ (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ.) ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਪੋਰਟਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚਨਾ ਉਪਯੋਗਤਾ' (ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਫ਼ਾਰਮੇਸ਼ਨ ਯੂਟਿਲਿਟੀ – ਐਨ.ਆਈ.ਯੂ./ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ.) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮੌਡੈਲਟੀਜ਼ (ਪ੍ਰਗਟ ਅਰਥ) ਅਤੇ ਐਨ.ਆਇਂ.ਯੂ./ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਲਈ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮੱਦਾਂ, ਹੋਰ ਮੱਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਿਖਲਾਈ, ਆਊਟਰੀਚ (ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ) ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਾਗੂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਰਚ 2010 'ਚ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਗਠਤ 'ਟੈਗਅੱਪ' (TAGUP) ਨੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚਨਾ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ' (ਐਨ.ਆਈ.ਯੂ.) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 'ਟੈਗਅੱਪ' ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ., ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ., ਐਨ.ਪੀ.ਐਸ. ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਵਿਭਿੰਨ ਆਈ.ਟੀ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀਕਲ ਤੇ

ਪ੍ਰਣਾਲੀਬੱਧ (ਸਿਸਟੇਮੈਟਿਕ) ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਈ.ਜੀ. (ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੂਹ - ਐਮਪਾਵਰਡ ਗਰੁੱਪ) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਡੈਲਟੀਜ਼ (ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ) ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 2 ਅਗਸਤ, 2010 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 8 ਅਗਸਤ, 2011 ਤੱਕ ਸੱਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਯੋਗ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈ.ਜੀ. ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਹਨ (ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ ਵਹੀਕਲ) ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਔਖੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਈ.ਜੀ. ਨੇ; ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ, ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਲਚਕਤਾ, ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਚੁਸਤੀ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਇਰ ਕਰਨ (ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 49% ਸਰਕਾਰੀ ਇਕਵਿਟੀ (ਕੇਂਦਰ - 24.5% ਅਤੇ ਸੂਬੇ - 24.5%) ਨਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਲਈ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ (ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ) ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਈ.ਜੀ. ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੀਤਗਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ; ਬੋਰਡ, ਦੇ ਗਠਨ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਜ਼ੋਲਿਉਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਜਿਹੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿਧੀ ਵੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਸਮੂਹਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 24.5% ਹਰੇਕ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ (ਦਾਅਵੇਦਾਰ) ਰਹਿਣ। ਸੁਮੇਲ ਵਿੱਚ, 49% 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਿੰਗ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਸੰਸਥਾਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੂਹ (ਈ.ਜੀ.) ਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਰਿਟਰਨਾਂ ਨੂੰ 100% ਮੇਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਨਾ (ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਐਨ.ਐਸ.ਡੀ.ਐਲ. ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਈ.ਜੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਪਰੇਸ਼ਨਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ; 19 ਅਗਸਤ, 2011 ਨੂੰ 2011 ਦੀ ਤੀਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਤੇ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਹੋਈ ਈ.ਸੀ. ਦੀ 2011 ਦੀ ਚੌਥੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਆਈ.ਟੀ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾਕਾਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗਠਨ ਬਾਰੇ ਈ.ਜੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ (ਈ.ਸੀ.) ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਏ ਸਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ 'ਗੁੱਡਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਟੈਕਸ ਨੈੱਟਵਰਕ' (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. – ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ ਨੈੱਟਵਰਕ) ਨਾਂਅ ਦੇ ਇੱਕ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਹਨ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮਾਲ (ਰੈਵੇਨਿਊ) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨੋਟ ਉੱਤੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2012 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਿਨੇਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਿਨੇਟ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ:

i. *ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ.-ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਨੂੰ ਨਿਗਮਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰੇਗਾ।*

ii. *ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ; ਬੋਰਡ ਦੇ ਗਠਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੈਜ਼ੋਲਿਯੂਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ, ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਜਿਹੇ ਕਦਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇਗਾ।*

iii. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਦੇ ਬੋਰਡ ਆੱਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਵਿੱਚ 14 ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣਗੇ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ, 3 ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ, ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਆੱਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਨਿਜੀ ਇਕਵਿਟੀ ਸਟੇਕ ਹੋਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ 3 ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼, 3 ਸੁਤੰਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ – ਜੋ ਉੱਘੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਦਾ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਜੋ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

iv. ਨੀਤੀ ਗਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟ।

v. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਦਾ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰੈਵੇਨਿਊ ਮੱਡਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਯੂਜ਼ਰ (ਵਰਤੋਂਕਾਰ) ਚਾਰਜਿਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

vi. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਵਿਵਿਧ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਠਤ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਸੰਗਠਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ (ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ) ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਨਾਲ ਰਸਮੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

vii. ਨਿਗਮਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਐਸ.ਪੀ.ਵੀ. ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕੋ ਵਾਰ 315 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ਼ੈਰ–ਆਵਰਤਕ (ਜੋ ਵਾਰ–ਵਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਨੌਨ–ਰੈਕਰਿੰਗ) ਗ੍ਰਾਂਟ–ਇਨ ਏਡ।

ਕੈਬਿਨੇਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਇਕਵਿਟੀ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ, 1956 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 25 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾਕਾਰੀ, ਨਿਜੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ	24.5%
ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ	24.5%
ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ.	10%
ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ	10%
ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ	10%
ਐਨ.ਐਸ.ਈ. ਸਟਰੈਟਿਜਿਕ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕ.	10%
ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਫ਼ਾਈਨਾਂਸਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ	11%

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦੀ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਣਾ ਸੂਬਾਈ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਿਆਂ ਉਪਰੰਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਕੌਮਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਵੇਗਾ:

(ੳ) ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਮਾਸਟਰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨ ਆਧਾਰਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਤ);

(ਅ) ਪੇਅਮੈਂਟ ਗੇਟਵੇਅਜ਼ ਸਮੇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਗਠਨ;

(ੲ) ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ;

(ਸ) ਲੇਖਾ (ਅਕਾਊਂਟ) ਪ੍ਰਬੰਧ, ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਸਟੇਟਸ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

(ਹ) ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਕਾਊਂਟ ਅਤੇ ਲੈਜਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ;

(ਕ) ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ (ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਮੇਤ) ਦੀ ਗਣਨਾ; ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ;

(ਖ) ਦਰਾਮਦ ਉੱਤੇ ਉੱਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਈ.ਡੀ.ਆਈ. ਸਿਸਟਮਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇੱਕਸੁਰਤਾ;

(ਗ) ਲੋੜ ਆਧਾਰਤ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੂਝਬੂਝ ਸਮੇਤ ਐਮ.ਆਈ.ਐਸ.;

(ਘ) ਕੌਮਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ;

(ਙ) ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;

(ਚ) ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਐਨਾਲਿਟਿਕਸ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੂਝਬੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ; ਅਤੇ

(ਛ) ਖੋਜ ਕਰਨੀ, ਬਿਹਤਰੀਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ/ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਵਿਚਾਲੇ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸ ਸਿਸਟਮ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ, ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ, ਰਿਟਰਨ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ, ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਿਹੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ (ਹੌਸਟਿੰਗ) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ, ਔਡਿਟ ਕਰਨੀ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦਿ) ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਫ਼ਰੰਟਐੱਂਡ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੈਕਐੱਂਡ ਮਾੱਡਿਯੂਲਜ਼ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਂਝ, 24 ਸੂਬਿਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾੱਡਲ 2 ਸੂਬੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਕਐੱਂਡ ਮਾੱਡਿਯੂਲਜ਼ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸੂਬੇ (ਮਾੱਡਲ 1) ਨੇ ਬੈਕ-ਐੱਂਡ ਮਾੱਡਿਯੂਲਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਆੱਨਲਾਈਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੈਨ (ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ), ਵਪਾਰਕ ਗਠਨ, ਆਧਾਰ, ਸੀ.ਆਈ.ਐਨ./ ਡੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਆਦਿ (ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਡਾਟਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੀ.ਬੀ.ਡੀ.ਟੀ., ਯੂ.ਆਈ.ਡੀ., ਐਮ.ਸੀ.ਏ. ਆਦਿ ਜਿਹੀ ਸਬੰਧਤ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਆੱਨਲਾਈਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਕੈਨ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡਾਟਾ ਸੂਬਿਆਂ/ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਆਲ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੁੱਛਣਗੇ, ਫਿਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਵਾਲੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਤ 'ਚ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵੱਲੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵਿੱਚ ਇਨਫ਼ੋਸਿਸ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਨੇ ਸਾਰੇ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸਾੱਫ਼ਟਵੇਅਰ, ਟੂਲਜ਼ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋ-ਲਾਈਵ ਤੋਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਰੱਖਣ ਸਮੇਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਵਿਕਾਸ, ਤਾਇਨਾਤੀ (ਡੀਪਲੌਇਮੈਂਟ) ਲਈ ਮੈਸ. ਇਨਫ਼ੋਸਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ (ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. - ਮੈਨੇਜਡ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ) ਵਜੋਂ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਤੱਕ (ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀ.ਏਜ਼/ਟੈਕਸ ਵਕੀਲਾਂ ਆਦਿ ਦੀ) ਪਹੁੰਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਇੰਟਰਾਨੈੱਟ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪੋਰਟਲ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ -

i. ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (ਨਵੀਂ, ਸਰੈਂਡਰ, ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਆਦਿ)

ii. ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਅਪਲੋਡ, ਖ਼ਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖ਼ਰੀਦ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਅੱਟੋ-ਡ੍ਰਾਫ਼ਟਿੰਗ, ਨਿਯਤ-ਕਾਲਿਕ (ਪੀਰੀਔਡਿਕ) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰਿਟਰਨਜ਼ ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ;

iii. ਏਜੰਸੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਠਨ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ;

iv. ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ;

v. ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ, ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਮ.ਆਈ.ਐਸ. ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ;

vi. ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਬੀ.ਆਈ./ਐਨਾਲਿਟਿਕਸ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਸਾਰੇ ਸੂਬਾਈ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ/ਵਣਜ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼, ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ, ਬੈਂਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿੰਕੇਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਤੱਕ, ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਤੱਕ, ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

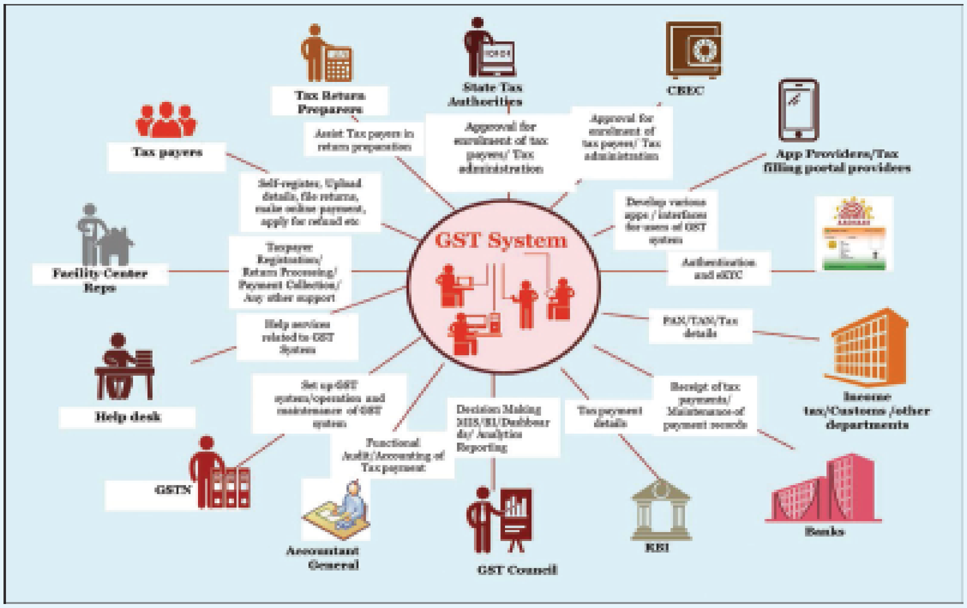

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ) ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਨਫੋਸਿਸ, ਦਾ ਮੈਨੇਜਡ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ (ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.) ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੋਰ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੋਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਵਸ਼ੱਕ ਆਈ.ਟੀ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਿਸਟਮ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਅੱਪਰੇਟਿੰਗ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਾਇਲਿੰਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਗ਼ੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਨਵੁਆਇਸ ਸੂਚਨਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.) ਕਲੇਮਜ਼ ਨੂੰ ਮੇਲਣ, ਪਾਰਟੀ-ਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਲੈਜਰਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਰਿਟਰਨਜ਼ ਦੀ ਅਪਲੋਡਿੰਗ, ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ, ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਤਾਖਰ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਾਈਨਿੰਗ ਕਰਨ ਆਦਿ ਲਈ ਟੂਲਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ।

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮਜ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਕੋਲ ਜੀ2ਬੀ ਪੋਰਟਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਂਝ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਕਾਰਜ ਲਈ ਇਹ ਕੋਈ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਥਰਡ-ਪਾਰਟੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਡੈਸਕਟੌਪ, ਮੋਬਾਇਲ, ਹੋਰ

ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਰਾਹੀਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਕਾਰਜ (ਇੰਟਰਐਕਟ) ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਥਰਡ-ਪਾਰਟੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ (ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼) ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਏ.ਪੀ.ਆਈਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੈਨਰਿਕ ਨਾਮ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਜਾਂ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਪੋਰਟਲ ਜਾਂ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਐਕਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ; ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਾਂ, ਰਿਟਰਨਜ਼ ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੋਰ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ ਵਟਾਂਦਰੇ ਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼; ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਏ.ਪੀ.ਆਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਯੂਜ਼ਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਵੈਕਲਪਿਕ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸ ਵਜੋਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਵੈੱਬ ਪੋਰਟਲਜ਼ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਐਪਸ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਏ.ਪੀ.ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੀਆਂ। ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

- *ਟੈਕਸਦਾਤੇ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਟੀ.ਆਰ.ਪੀਜ਼ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਐਪਸ/ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ*
- *ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੈਲਿਯੂ ਐਡਡ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ*

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ (ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼) ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ; ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਮਟਮਜ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਵੇਰਵੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਾਂ ਫ਼ਾਇਲ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਤਰਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਮ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇੱਥੇ ਅੰਤਰਕਾਰਜਾਂ (ਇੰਟਰਐਕਸ਼ਨਜ਼) ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਹੋਣਗੇ,

ਇੱਕ ਤਾਂ ਐਪ. ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਿਚਾਲੇ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸੱਫ਼ਟਵੇਅਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਕੋਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਰਜਾਤਮਕਤਾ (ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਫ਼ੰਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ) ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ ਇਨਵੁਆਇਸ/ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਦੇ ਅਪਲੋਡ ਦੀ ਡੈਲਟਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੱਥੀਂ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੈੱਟ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਵੱਲੋਂ ਐਕਸਪੋਜ਼ ਕੀਤਾ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਕੋਲ ਭਰਪੂਰ ਇੰਟਰਫ਼ੇਸਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ (ਵਿਸ਼ਾਲ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਟੋਮੇਟਡ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਐਸ.ਐਮ.ਈ. ਨੂੰ ਸੈਮੀ-ਆੱਟੋਮੇਟਡ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਕੇਵਲ ਆਕਾਰ ਪੱਖੋਂ ਹੀ ਓਨਾ ਤੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਫ਼ਟਵੇਅਰ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਜਾਂ ਐਸ.ਐਮ.ਈ. ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਲਈ ਐੱਡ-ਟੂ-ਐੱਡ ਸਾਲਿਯੂਸ਼ਨ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿੱਕਰੀ/ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾ ਸਕਣ; ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਸਪ੍ਰੈੱਡ ਸ਼ੀਟ ਜਿਹੀ ਆੱਫ਼ਲਾਈਨ ਉਪਯੋਗਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਵੇਰਵੇ ਭਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਉੱਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੈਕਸ ਸਲਾਹਕਾਰ (ਟੀ.ਸੀ.), ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਅਜਿਹਾ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਾਹਕ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਉਸ ਗਾਹਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ/ਮੁਲਤਵੀ ਪਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਝਲਕ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਨਵੀਨਤਮ/ਵੈਲਿਊ ਐਡਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਜੀ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸਰੋਤ: http://www.gstn.org/ecosystem/faq_question.php

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੱਮਨ ਪੋਰਟਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਹੀਂ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਣਗੇ:

- *ਟੈਕਸਦਾਤੇ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਇਲ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ);*
- *ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ;*
- *ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਦੀ ਅਪਲੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਾਂ/ਸਾਲਾਨਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟਸ ਦੀ ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ;*
- *ਰਿਟਰਨ/ਟੈਕਸ ਲੈਜਰ/ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਦੀ ਸਟੇਟਸ (ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀ) ਸਮੀਖਿਆ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਬੈਕਐੱਡ ਉੱਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ:

- *ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਐਨਰੋਲਮੈਂਟ/ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ/ਰੱਦ ਹੋਣਾ;*
- *ਸੂਬਾਈ ਟੈਕਸ (ਮੁਲਾਂਕਣ/ਆੱਡਿਟ/ਰੀਫ਼ੰਡ/ਅਪੀਲ/ਜਾਂਚ) ਦਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ*
  - *ਐਮ.ਆਈ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜ।*

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਇਨਵੁਆਇਸ ਲਾਈਨ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਜੈਨਰੇਟ ਕਰੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਜੈਨਰੇਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਸਪਲਾਇਰ ਦੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ., ਇਨਵੁਆਇਸ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਚ.ਐਸ.ਐਨ./ਐਸ.ਏ.ਸੀ. ਕੋਡ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹਰੇਕ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਬਣਾਉਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਜਾਤਮਕਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕੇ। ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਅਪਲੋਡਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਓਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖ਼ਰੀਦ ਰਜਿਸਟਰ ਉੱਤੇ ਵੇਖ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ., ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਟੂਲਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪ੍ਰੈੱਡਸ਼ੀਟ (ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾੱਫ਼ਟ ਐਕਸੈੱਲ ਜਿਹੇ) ਵਰਗੇ ਟੂਲਜ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰੀ 'ਚ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਇੱਕ ਔੱਫ਼ਲਾਈਨ ਟੂਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਿਨਾ ਔੱਨਲਾਈਨ ਰਹੇ ਵੀ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਇਨਪੁਟਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਤਦ ਕੁਝ ਸੌ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਲਈ ਇੱਕੋ ਵਾਰੀ 'ਚ ਇਨਵੁਆਇਸ ਡਾਟਾ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਲੈਜਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਕਾਉਂਟਸ ਵੇਖਣ ਲਈ ਮੋਬਾਇਲ ਆਧਾਰਤ ਐਪਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਰਟ ਫ਼ੋਨ ਉੱਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਲੈਜਰ, ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਜਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਯੂਜ਼ਰ ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ (ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ) ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਯੂਜ਼ਰ ਆਈ.ਡੀ. ਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦੀ ਆਵਸ਼ਕਤਾ ਤੋ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਿਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਜ਼ਰ ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡਜ਼ ਮੰਗਿਆਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲਜ਼; ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ; ਬੱਸ ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਈ-ਸਾਈਨ (ਓ.ਟੀ.ਪੀ. - ਵਨ ਟਾਈਮ ਪਾਸਵਰਡ) ਜਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸਿਗਨੇਚਰ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਆਪਣਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਬਦਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਚੁਣ ਸਕੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਅਨਸਿਲੈਕਟਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣੇ (ਡੈਲੀਗੇਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ) ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਕੀ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਜਾਂ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਵੈਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਤਾਜ਼ਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਪੈਨ' (ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ) ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੀ.ਬੀ.ਡੀ.ਟੀ. ਡਾਟਾਬੇਸ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਨ. ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫ਼ਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਜਬ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾਟਾ ਫ਼ਾਇਲਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇਰੀ ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਟਾਈਮਲਾਈਨਜ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਡੀਓਜ਼ ਰੱਖੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਤ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਸਿਖਲਾਈ) ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਡੀਓਜ਼ ਐਮਬੈੱਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੋਰਟਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਸ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਕੀ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਭਰੀ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਡਾਟਾ ਗੁਪਤ ਰਹੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਮਨ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਨਿਜੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਗੋਪਨੀਅਤਾ ਭਾਵ ਭੇਤਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ 'ਰੋਲ ਬੇਸਡ ਅਕਸੈਸ ਕੰਟਰੋਲ' (ਆਰ.ਬੀ.ਏ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਡਾਟਾ ਦੀ ਇਨਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਹੀ ਇਸ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਸਟਮਜ਼ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਨਿਗਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਐਂਡ ਫ਼ਾਇਰਵਾਲਜ਼, ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ, ਡਾਟਾ ਇਨਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਰੈਸਟ ਤੇ ਮੋਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਂ, ਮੁਕੰਮਲ ਔਡਿਟ ਟ੍ਰੇਲ, ਵਾਜਬ ਹੈਸ਼ਿੰਗ ਐਲਗੋਰਿਦਮਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਟੈਂਪਰ ਪਰੂਫ਼ਿੰਗ, ਓ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਸਟ ਹਾਰਡਨਿੰਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਔਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਕਮਾਂਡ ਐਂਡ ਕੰਟਰੋਲ ਸੈਂਟਰ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਮਾੜੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਤ ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਆਮ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੋਰਸ ਕੋਡ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਕੈਨਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੋਡਿੰਗ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ।

ਅਸਥਾਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
(ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼)

24. ਅਸਥਾਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ 'ਕੈਰਿਡ ਫ਼ਾਰਵਰਡ' (ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦੇ ਹੋਏ) ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੈਨਵੈਟ/ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. (CENVAT/ITC) ਹੁਣ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਸੈਕਸ਼ਨ 143.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨ ਲਵੋ, ਸਾਲ 2016-17 ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਤਿਮਾਹੀ 'ਚ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਨਵੁਆਇਸ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ (ਭਾਵ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ 2017-18 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ CENVAT ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਿਲੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਉਹ 2017-18 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ – ਅਨੁਛੇਦ 144(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦਾਂ 'ਐਕਸ' ਅਤੇ 'ਵਾਇ' ਉੱਤੇ ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਵਜੋਂ ਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਕਲੇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਉਹ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਰਣਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ – ਅਨੁਛੇਦ 144(1) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੀਓ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ, ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰੀਕਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਈ ਗਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰੀਕਵਰੀ ਕੇਵਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ – ਅਨੁਛੇਦ 143 ਤੋਂ 146 ਤੱਕ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਿਓ, ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮੰਨ ਲਵੋ ਕਿ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ.ਐਸ.ਆਈ. ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਣਿਤ ਟਰਨਓਵਰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 9.

ਵੈਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਟਰਨਓਵਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ, ਜੋ ਈ–ਕੱਮਰਸ ਅੱਪਰੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ – ਅਨੁਛੇਦ 9 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ।।। ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਨੁਛੇਦ 145.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਕੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਟੱਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇ ਵੈਟ ਪੇਡ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੈਟ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਮਾਲ ਹੀ ਕਵਰਡ ਹੁੰਦਾਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਖ਼ਰੀ ਰਿਟਰਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੋਈ 1000 ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਵਿੱਚ–ਓਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰੀਫ਼ੰਡ ਮਿਲੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਿੱਚ–ਓਵਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਇਨਪੁਟਸ ਉੱਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਾਸ਼ੀ

ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਿਆ ਵਧੇਰੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਬਕਾਇਆ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁਛੇਦ 147 ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਅਨੁਛੇਦ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. (ਭਾਵ ਸੈਂਟਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ – ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ) ਅਧੀਨ ਸੇਲਜ਼ ਰਿਟਰਨ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਯੋਗ ਹੈ। ਜੇ, ਮੰਨ ਲਓ, ਇੱਕ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜਾਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ, ਚੈੱਕ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਦੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ 'ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਦ ਮਾਲ ਮੋੜ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਂਝ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੇ ਮਾਲ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਨ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਾਜਬ ਅਨੁਛੇਦ ਹੈ ਅਨੁਛੇਦ 149.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੀ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਜੌਬ–ਵਰਕਰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਨਪੁਟਸ ਜਾਂ ਅਰਧ–ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜੌਬ–ਵਰਕ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੌਬ–ਵਰਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਜੌਬ–ਵਰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਾਲਾਤ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

- *ਇਨਪੁਟਸ/ਅਰਧ-ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।*
- *ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਗਈ 02 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ)।*
- *ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਸਟਾੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।*

ਅਨੁਛੇਦ 150 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 151 ਵਾਜਬ ਅਨੁਛੇਦ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਤਦ ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਮੋੜਦਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ - ਅਨੁਛੇਦ 150(1) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 151 (1).

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕੀ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਪਰਖ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਤਿਆਰ ਵਸਤਾਂ ਭਾਵ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਣਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਰਾਮਦਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਨੁਛੇਦ 152.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਜੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਤਦ ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਹਿਤ ਪਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਟਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ (02 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਮਿਆਦ) ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 152.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੌਬ-ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਕਦੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੋੜ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਵਰਣਿਤ ਮਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਦਅਦ ਮੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 152 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੀਓ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕੀ ਅਨੁਛੇਦ 150, ਅਨੁਛੇਦ 151 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 152 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਵੈ-ਚਾਲਿਤ (ਆੱਟੋਮੈਟਿਕ) ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਵੈ-ਚਾਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15. ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਡੇਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ(ਸ) ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀਮਤ ਸੋਧ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਡੇਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ(ਸ) ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕੀਮਤ ਸੋਧ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਤਦ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਇਨਵੁਆਇਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਜਿਹੀ ਘਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਘਟਾ ਲਈ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 153.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ/ਵਿਆਜ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਮੁਲਤਵੀ ਰੀਫ਼ੰਡ ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਅਨੁਛੇਦ 154.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਸੈਨਵੈਟ/ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. (CENVAT/ITC) ਦੇ ਕਲੇਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ, ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਲਤਵੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੰਨਲਓ, ਇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਦ?

ਉੱਤਰ. ਇਸ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕੇਵਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਅਨੁਛੇਦ 155/156.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਜੇ ਅਪੀਲੇਟ ਜਾਂ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਆਦੇਸ਼ ਅਸੈੱਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਰੀਫ਼ੰਡ ਹੋਵੇਗਾ? ਜੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਅਸੈੱਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਰੀਫ਼ੰਡ ਕੇਵਲ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਰੀਕਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਦ ਇਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ(ਆਂ) ਰਿਟਰਨ(ਾਂ) ਦੀ ਸੋਧ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਰੀਫ਼ੰਡ ਨਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੀਫ਼ੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਅਨੁਛੇਦ 158.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਜੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਕਿਹੜਾ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ – ਅਨੁਛੇਦ 159.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21. ਜੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਿਸ਼ਚਤ

ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਡਿਊਟੀ/ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਅਨੁਛੇਦ 160.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22. ਮਾਲ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਗ (ਮੰਨ ਲਓ ਰਿਟੈਂਸ਼ਨ ਮਨੀ) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਨਹੀਂ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਡਿਊਟੀ/ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ - ਅਨੁਛੇਦ 161.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23. ਜੇ ਆਈ.ਐਸ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵੰਡ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਨਵੁਆਇਸ(ਜ਼) ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ - ਅਨੁਛੇਦ 162.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24. ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ (ਪੂੰਜੀ ਵਸਤਾਂ ਸਮੇਤ) ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਏਜੰਟਾਂ ਕੋਲ ਪਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਏਜੰਟ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ. ਏਜੰਟ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

- *ਏਜੰਟ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ;*
- *ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟਸ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਏਜੰਟਾਂ ਕੋਲ ਪਏ ਸਟੱਾਕ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਐਲਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ;*
- *ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਲਈ ਇਨਵੁਆਇਸਜ਼ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲੇ 12 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ;*

- *ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਿਵਰਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਹੈ।*

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੇਵਲ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 162ਏ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 162ਬੀ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25. ਮਾਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ?

ਉੱਤਰ. ਹਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਿਵਸ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ (ਜਿਸ ਨੂੰ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਬਾਅਦ ਮੋੜਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੇਵਲ ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਯੋਗ ਹੈ – ਅਨੁਛੇਦ 162ਡੀ.

*****